

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Tájékoztató
a gyermekek után járó
ellátásokról

2008

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	3
GYERMEKEK UTÁN JÁRÓ ELLÁTÁSOK, KEDVEZMÉNYEK	4
I. CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSI FORMÁK	5
CSALÁDI PÓTLÉK	6
GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK	14
A gyermekgondozási segély (GYES)	14
A gyermeknevelési támogatás (GYET)	20
Anyasági támogatás	22
II. A CSALÁDTÁMOGATÁSI FORMÁK (CSALÁDI PÓTLÉK, GYES, GYET, ANYASÁGI TÁMOGATÁS) KÖZÖS SZABÁLYAI	25
A gyermekgondozási támogatások közös szabályai	25
III. A BIZTOSÍTÁSI JOGVISZONYHOZ KÖTÖTT ELLÁTÁSOK	33
A terhességi-gyermekágyi segély	33
A gyermekgondozási díj	36
A gyermekápolási táppénz	44
A gyermek után járó szabadság	45
A gyermek után járó pótszabadság	45
Gyermeke születésekor az apának járó munkaidő-kedvezmény	45
Családi adókedvezmény	46
IV. A GYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK EGYÉB ELLÁTÁSAI	47
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	47
Pénzbeli támogatás	49
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	49
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	51
Gyermektartásdíj megelőlegezése	51
Étkezési térítési díjkedvezmény	52
Ingyenes tankönyvellátás	53
Gyermejköltségi alapellátások	54

V. GYERMEKEK UTÁNI ELLÁTÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK	
KEDVEZMÉNYEI	57
Életkezési támogatás (Babakötvény)	57
VI. A TARTÓSAN BETEG, ILLETVE SÚLYOSAN FOGYATÉKOS	
GYERMEKEK UTÁN MEGÁLLAPÍTHATÓ ELLÁTÁSOK	59
Ápolási díj	59
Közgyógyellátás	63
Közlekedési támogatás	63
Gépkocsi-szerzési támogatás	64
Parkolási igazolvány	65
Utazási kedvezmény	66
A MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉKRA JOGOSÍTÓ	
BETEGSÉGET VAGY FOGYATÉKOSSÁGOT MEGÁLLAPÍTÓ	
IGAZOLÁS KIADÁSÁRA JOGOSULT SZAKORVOSOK	68
FELHASZNÁLT JOGANYAG	69

Bevezető

Napi munkánk során gyakran tapasztaljuk, hogy a gyermeket vállaló, nevelő szülők nincsenek tisztában az őket megillető ellátásokkal, az igénylés menetével és az ellátás megállapításának szabályaival.

A könnyebb eligazodás érdekében részletesen bemutatjuk azokat az ellátásokat, kedvezményeket, amelyek megilletik a gyermeket nevelő szülőket. Ismertetjük, hogy milyen feltételek mellett állapítható meg az ellátás, kit illet meg a kedvezmény, miként kell azt igényelni, milyen okmányokat szükséges az igénybejelentőhöz csatolni.

Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztály

Gyermekek után járó ellátások, kedvezmények

Biztosított szülők ellátásai	Nem biztosított szülők ellátásai
családi pótlék	
gyermekgondozási segély	
gyermeknevelési támogatás	
anyasági támogatás	
terhességi-gyermekágyi segély	
gyermekgondozási díj	
gyermekápolási táppénz	
gyermek után járó szabadság	
az apát megillető szabadság	
A gyermeket nevelő szülők egyéb ellátásai	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	
Gyermektartásdíj megelőlegezése	
Étkezési térítési díjkedvezmény	
Ingyenes tankönyvellátás	
Gyermekek utáni ellátásokban részesülők kedvezményei	
Életkezési támogatás (BABAKÖTVÉNY)	
A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után járó ellátások	

I. CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSI FORMÁK

Milyen családtámogatási ellátási formák léteznek?

- a családi pótlék;
- a gyermekgondozási támogatás;
- az anyasági támogatás.

Családi pótlék:

Az állam havi rendszerességgel nyújtja a gyermek nevelési, iskoláztatási költségeihez.

Gyermekgondozási támogatás:

A gyermeket gondozó szülő ellátása, amelynek szintén két formája van:

- a gyermekgondozási segély;
- a gyermeknevelési támogatás

Anyasági támogatás:

Egyszeri pénzbeli juttatás, a szüléshez kapcsolódó kiadások fedezésére.

Melyek a munkaviszonyban álló szülőt megillető főbb ellátások, kedvezmények?

- a terhességi-gyermekágyi segély;
- gyermekgondozási díj
- a gyermekápolási táppénz;
- a gyermek után járó szabadság és pótszabadság.

Melyek a gyermek neveléséhez kapcsolódó egyéb ellátások?

- a személyi jövedelemadót csökkentő kedvezmény; (három vagy több gyermeket nevelő család esetén vehető igénybe)
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény , kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, pénzbeli támogatás, pótlék, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése

CSALÁDI PÓTLÉK

Ki jogosult családi pótlékra?

- a vérszerinti, az örökbefogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs,
- az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van (továbbiakban együtt: szülő)
- a 16. életévét betöltött, a szülői házat gyámhivatali engedéllyel elhagyó kiskorú szülő a saját háztartásában nevelt gyermek után
- a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő és a gyám,
- az a személy, akihez a gyermeket a gyámhivatal ideiglenes hatállyal elhelyezte,
- a vagyonkezelői joggal felruházott gyám, illetve a vagyonkezelő eseti gondnok a gyermekotthonban, a javítóintézetben nevelt, vagy a büntetés-végrehajtási intézetben lévő, gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek (személy) után
- a szociális intézmény vezetője az intézményben elhelyezett gyermek (személy) után.
- a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, feltéve, ha tanköteles, vagy ha nem tanköteles korú, de közoktatási intézményben folytat tanulmányokat.

Ki után folyósítható családi pótlék?

- a még nem tanköteles,
- tankötelezettsége megszűnéséig tanköteles gyermek után,
- az általános iskolai, középiskolai, szakiskolai (együtt: közoktatási intézmény) tanulmányokat folytató gyermek után annak a tanévnek a végéig (június 30.), amelynek időtartama alatt betölti a 23. életévét.

Ki jogosult saját jogán családi pótlékra?

- a 18. életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy, feltéve, ha utána 18. életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.
- a közoktatási intézményben tanulmányokat folytató, nagykorú személy (annak a tanévnek a végéig, amely alatt betölti a 23. életévét)
 - akinek mindkét szülője elhunyt,

- akinek a vele egy háztartásban élő hajadon, nőtlen, elvált vagy házastársától különélő szülője elhunyt
- aki kikerült az átmeneti vagy tartós nevelésből,
- akinek a gyámsága nagykorúvá válása miatt szűnt meg.
- a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, ha nem tanköteles korú, de közoktatási intézményben folytat tanulmányokat, feltéve, hogy a családi pótlék nagykorúságát megelőzően is részére került folyósításra.
- aki a szülővel nem él egy háztartásban

A szülői házat gyámhatósági engedéllyel elhagyó személy esetében a kiskorú személy saját jogán részesül családi pótlékban nagykorúvá válását követően is, amennyiben a törvényben szabályozott egyéb feltételeknek megfelel.

2008. január 1-jétől, ha a középiskolai tanulmányait folytató, 23. életévét még be nem töltött nagykorú személy nem él egy háztartásban a családi pótlék igénylésére egyébként jogosult személlyel, saját jogán megkaphatja az ellátást.

Ebben az esetben a családi pótlék iránti igényéhez csatolnia kell

- a lakcímigazolványának másolatát, továbbá
- a szülője lakcímigazolványának másolatát, és arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy az igénylő életvitelszerűen nem él a háztartásában.

A szülő nyilatkozata hiányában az igénylő a szülő lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjétől hatósági bizonyítvány kiállítását kérheti arra vonatkozóan, hogy életvitelszerűen nem a szülő háztartásában él.

A nagykorú személy a szülővel akkor nem él egy háztartásban, ha a lakcímük különböző.

Lakcím az a bejelentett lakóhely vagy tartózkodási hely, ahol a személy életvitelszerűen él.

Ki a nevelőszülő?

Aki saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket és az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt.

Ki a hivatásos nevelőszülő?

Aki speciális foglalkoztatási jogviszonya keretében saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti

vagy tartós nevelésbe vett gyermeket, illetve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy?

- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos az a 18 évesnél fiatalabb gyermek, aki az 5/2003. (II.19.) ESZCSM rendeletben meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul
- az a tizenhét évesnél idősebb személy, aki tizenhét éves életének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, és ez az állapot egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Ki állítja ki az igazolást a tartós betegség, illetve a súlyos fogyatékoság fennállásáról?

A tartós betegség vagy fogyatékoság fennállásáról, illetve annak hiányáról szóló igazolást a gyermekklinika, gyermek-szakkórház, kórházi gyermekosztály, szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosa adja ki.

A gyermek kezelése során az alapellátás illetékes orvosa (házi gyermekorvos) illetve a gyermeket ellátó szakorvos hívja fel a szülő figyelmét a magasabb összegű családi pótlék igénylésének lehetőségére.

Mit tartalmaz a szakorvosi igazolás?

- első vizsgálat esetén annak megállapítását, hogy a gyermek a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségben szenved-e
- a felülvizsgálat esetén, hogy a továbbiakban is jogosult-e, vagy nem tarthat igényt a magasabb mértékű ellátásra
- a legközelebbi felülvizsgálat időpontját (legkésőbbi időpont 5 év) illetőleg az állapot végelegességének tényét

Mi a teendője a szülőnek, ha a szakorvos igazolásával nem ért egyet?

Az igazolás kiállítását követő 15 napon belül kérheti a szakvélemény felülvizsgálatát a gyermek állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes megyei gyermekgyógyász szakfőorvostól.

A 18. életévét betöltött személy hol igényelheti a magasabb összegű családi pótlék megállapítását?

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek nagykorúvá válásáig a szülő részére folyósítják az ellátást. Ezt követően a nagykorú gyermek saját jogon igényelheti a családi pótlékot a lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes Kincstárnál.

Nagykorú személynek orvosi igazolást kell-e benyújtani az igénybejelentéskor?

Nagykorú esetén a Kincstár hivatalból – illetőleg az igénylő kérelmére – szakvéleményt kér az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézetétől arra vonatkozóan, hogy az igénylő a munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette-e, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett-e.

Az orvosi bizottság szakvéleménye alapján fogják ez esetben az igényt elbírálni.

Mi történik akkor, ha a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek állapota javul?

Ha a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek után – állapotának javulása miatt – a magasabb összegű családi pótlék már nem jár, a jogosultság megszűnését követő hónaptól családi pótlékot új összeggel fogják folyósítani, feltéve, hogy egyébként az ellátásra való jogosultság fennáll.

Meddig folyósítható a magasabb összegű családi pótlék?

Az igénybejelentéstől (késedelmes igénybejelentés esetén az ellátás visszamenőleg csak két hónapra állapítható meg) a családi pótlékot annak a hónapnak a végéig folyósítják, ameddig a betegség, súlyos fogyatékoság fennállását igazolták.

A 18. életévét betöltött nagykorú gyermek egyidejűleg részesülhet-e magasabb összegű családi pótlékban és fogyatékosági támogatásban is?

Ha a nagykorú gyermek egészségi állapota miatt mindkét ellátásra jogosult, választania kell, hogy melyik ellátás folyósítását kéri, mivel a két ellátást nem lehet egyidejűleg folyósítani.

Ha a nagykorú gyermek fogyatékosági támogatásban részesül, de közoktatási intézményben folytat tanulmányokat, utána szülője (legfeljebb 23. életévének betöltéséig) kérheti a családi pótlék folyósítását.

Ha megszűnik a jogosultság, meddig jár a családi pótlék?

A családi pótlékra való jogosultság megszűnésének hónapjára még folyósítják az ellátást.

A nem tanköteles gyermek esetén mikor, s hogyan kell igazolni a tanulói jogviszony fennállását?

A közoktatási intézmény vezetője az „Igazolás a tanulói jogviszony fennállásáról” című formanyomtatványon minden tanévben szeptember 30-ig igazolja a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonyának fennállását. Az utolsó tanévben a megszűnés várható időpontját.

Az igazolást a szülőnek kell megküldenie a kézhezvételtől számított 8. napon belül a folyósító szervnek.

Milyen összegű a családi pótlék 2008-ban?

Az ellátás havi összege:

egy gyermekes család esetén	12.200,- Ft
egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén	13.700,- Ft
két gyermekes család esetén (gyermekenként)	13.300,- Ft
két gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként)	14.800,- Ft
három vagy többgyermekes család esetén (gyermekenként)	16.000,- Ft
három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként)	17.000,- Ft
tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos kiskorú gyermek esetén	23.300,- Ft
tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket egyedül nevelő esetén	25.900,- Ft
tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos nagykorú személy esetén	20.300,- Ft
a gyermekotthonban, a javítóintézetben vagy büntetés-végrehajtási intézetben lévő gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, valamint szociális intézményben élő, nevelőszülőnél, hivatásos nevelő-szülőnél elhelyezett gyermek esetén, valamint a saját jogon ellátásban részesülő személy esetén	14.800,- Ft.

Az után a gyermek után, akire tekintettel 18. életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, s közoktatási intézmény tanulója, az ezt követően utána vagy részére folyósított ellátás havi összege meg kell, hogy egyezzen a korábban folyósított magasabb összegű családi pótlék mértékével. Ebben az esetben a családi pótlék más jogszabály alkalmazásában magasabb összegű családi pótléknak minősül, ezért a gyermek alanyi jogon jogosult pl. a közgyógyellátásra, utazási kedvezményre.

Ha a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonya az első vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik, de az új tanítási évre tanulói jogviszonyt létesít, akkor utána arra az időre, amely alatt nem állt tanulói jogviszonyban, legfeljebb azonban két hónap időtartamra utólag családi pótlékot kell megállapítani.

Ki tekinthető saját háztartásban nevelt gyermeknek?

Aki életvitelszerűen a szülő(k) háztartásában él, és akire tekintettel a szülő családi pótlékra jogosult és annak gondozásából rendszeres jelleggel csak napközbeni időszakokra kerül ki. Saját háztartásban nevelt gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket is,

- aki átmeneti jelleggel tartózkodik a háztartáson kívül kül- és belföldi tanulmányok miatt, vagy gyógykezelés alatt áll;
- akit 30 napot meg nem haladó időtartamra szociális intézményben helyeztek el;
- aki a szülő kérelmére átmeneti gondozásban részesül, vagy szülőjével együtt családok átmeneti otthonában él.

Kik a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető gyermekek?

A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából azt a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeket kell figyelembe venni,

- aki az igénylő háztartásában él, és
- akire tekintettel a szülő, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám családi pótlékra jogosult,
- aki közoktatási intézmény tanulója vagy felsőfokú oktatási intézmény első akkreditált felsőfokú iskolai rendszerű szakképzésben, első egyetemi vagy főiskolai szintű alapképzésben részt vevő hallgató és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik,

- aki saját jogán jogosult az ellátásra,
- aki fogyatékos és szociális intézményi ellátásban részesül, feltéve, hogy őt a gyámhivatal nem vette átmeneti vagy tartós nevelésbe és a családi pótlékot igénylő vele kapcsolatot tart fenn.

A családi pótlékra nem jogosító, de a gyermekszámba beszámító - gyermek esetében

- az ellátás igénylésekor, továbbá - az ellátás folyósításának időtartama alatt - az igényelbíráló szerv felhívására
 - tanulói jogviszony esetén minden év szeptember 30-áig,
 - hallgatói jogviszony esetén minden év október 31-éig
- igazolni kell a tanulói, hallgatói jogviszony fennállását.

Ha a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonya az első vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik, de az új képzési időszakra hallgatói jogviszonyt létesít, akkor a tanulói jogviszony megszűnése és a hallgatói jogviszony keletkezése közötti időre, legfeljebb azonban két hónap időtartamra utólag a családi pótlék összegének számítása szempontjából figyelembe kell venni.

Ki minősül egyedülállónak az ellátás összegének megállapításánál?

Egyedülálló az a szülő, aki elvált, nőtlen, hajadon és nincs élettársa.

Egyedülálló az a szülő, gyám is,

- ha saját maga vagy házastársa, élettársa
 - közoktatási intézmény tanulója, felsőoktatási intézmény első oklevelet szerző hallgatója és jövedelme nincs;
 - vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül;
 - rokkantsági nyugdíjas, baleseti rokkantsági nyugdíjas, illetve rehabilitációs járadékban részesül és nyugdíjának, járadékának összege nem haladja meg a rokkantsági csoportonként megállapított legkisebb rokkantsági nyugdíj, illetve a legkisebb rehabilitációs járadék összegét, és egyéb jövedelme nincs;
 - nyugellátásban, átmeneti járadékban részesül és nyugdíjának, járadékának összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj, mindenkor legkisebb összegét és egyéb jövedelemmel nem rendelkezik;

- időskorúak járadékában, rendszeres szociális segélyben, rendszeres szociális járadékban, rokkantsági járadékban, hadigondozási járadékban részesül és egyéb jövedelme nincs;
- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és jövedelme nincs.

Milyen iratokat kell bemutatni az egyedülállóság igazolására?

Az igényléshez csatolni kell,

- tanulói, hallgatói jogviszony esetén a közoktatási, felsőoktatási intézmény erről szóló igazolását. (A tanulói jogviszony fennállásáról szóló igazolást minden év szeptember 30-ig, a hallgatói jogviszony fennállásáról szóló igazolást minden év október 31-ig ismételtelen be kell nyújtani)
- ha vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül: a járadék vagy támogatás megállapításáról szóló határozat másolatát, vagy a folyósító szervnek járadék folyósításáról szóló igazolását, a fogyatékosági támogatás megállapításáról szóló határozatot;
- nyugellátás, rehabilitációs járadék átmeneti járadék esetén: a nyugdíjfolyósító szerv igazolását a nyugdíj formájáról és havi összegéről. (Az igazolást minden év február 28-ig kell benyújtani.)
- szociális és egyéb ellátás esetén: az ellátás megállapításáról szóló határozat másolatát, vagy a folyósító szerv igazolását.

Mi történik akkor, ha a gyermek után más személy válik jogosulttá az ellátásra?

Ha ugyanabban a hónapban más személy válik jogosulttá a családi pótlékra, az új jogosultnak a következő hónaptól jár a támogatás.

Ki igényelheti a családi pótlékot?

Ugyanazon gyermek után járó családi pótlékot csak az egyik szülő igényelheti.

Ha a gyermek együtt élő szülők háztartásában él, az ellátást együttes nyilatkozatuk alapján bármelyik szülő igényelheti, több gyermek esetén akár gyermekenként külön-külön is. Megállapodás hiányában az ellátást igénylő szülő személyéről – kérelemre – a gyámhivatal dönt.

Mi történik abban az esetben, ha a családi pótlék folyósítására, pl. költözés miatt más igényelbíráló szerv válik illetékessé?

Ha az Igazgatóság által folyósított családi pótlék továbbfolyósítására más igényelbíráló szerv válik illetékessé, a családi pótlékot korábban folyósító Igazgatóság az ügyben keletkezett iratokat - az ügyfél egyidejű értesítése mellett - haladéktalanul, de legkésőbb az áttételre irányuló kérelem beérkezésétől, illetve az illetékesség hiányának megállapításától számított öt napon belül átteszi az illetékességgel rendelkező igényelbíráló szervhez.

Ha az Igazgatóságnál benyújtott igény olyan gyermekre tekintettel kerül benyújtásra, aki után más személynek más Igazgatóság folyósított családi pótlékot, az új igényelbíráló szerv megkeresi az előző igényelbíráló szervet a jogosultságot megalapozó iratok megküldése érdekében. A megkeresett igényelbíráló szerv az ellátást megszüntető határozatát, valamint a jogosultságot megalapozó iratokat - az azokról készített másolat megőrzésével - a megkereséstől számított nyolc napon belül küldi meg. Az új igényelbíráló szerv az igénylőtől nem kérheti azon melléklet csatolását, illetve adat igazolását, melyet a megküldött iratok tartalmaznak, illetve amelyek az iratokból megállapíthatók, kivéve, ha az iratokban foglalt tényekben változás következett be. Az új igényelbíráló szerv az igénylő családi pótlékra való jogosultságát csak a megkeresett igényelbíráló szerv ellátás megszüntetéséről hozott határozatának jogerőre emelkedését követően állapíthatja meg. Amennyiben az iratok megküldésének időpontjában a megszüntetésről hozott határozat még nem emelkedett jogerőre, a megkeresett igényelbíráló szerv a jogerőre emelkedés tényéről az új igényelbíráló szervet haladéktalanul értesíti.

GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK

A gyermekgondozási segély (GYES)

Ki jogosult gyermekgondozási segélyre?

- A szülő, a nevelőszülő, a gyám, a 16. életévét betöltött kiskorúszülő (ha a saját háztartásban nevelt gyermekének gyámjával nem él egy háztartásban, feltéve, hogy a gyámhivatal a kiskorú részére engedélyezte a szülői ház elhagyását)
 - a gyermek 3. életévének betöltéséig.
 - ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig. (Amennyiben ikergyermekek esetén a tankötelessé válás éve nem egyezik meg, úgy az ellátást a legkésőbb tankötelessé váló gyermek

tankötelessé válása évének végéig folyósítják, legfeljebb a gyermekek tizedik életévének betöltéséig),

- a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek tizedik életévének betöltéséig
- A nagyszülő a szülő jogán.

A tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermeket nevelő részére meddig állapítják meg a gyermekgondozási segélyt?

Ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, a gyermek 10. életévének betöltéséig.

Van-e lehetőség a gyermekgondozási segély méltányossági alapon történő engedélyezésére?

Igen, a Kincstár vezetője – méltányossági jogkörben eljárva – gyermekgondozási segélyre való jogosultságot állapíthat meg a gyermeket nevelő személynek:

- ha a gyermek szülei a gyermek nevelésében három hónapot meghaladóan akadályoztatva vannak; megállapíthatja, illetőleg meghosszabbíthatja a jogosultságot;
- a gyermek általános iskolai tanulmányainak megkezdéséig, legfeljebb azonban a gyermek 8. életévének betöltéséig, ha a gyermek betegsége miatt a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható.

Milyen igazolást kell csatolni a méltányossági kérelemhez?

Az igényléshez csatolni kell az igényben megjelölt októl függően:

- a szülők nyilatkozatát a gyermeknevelésben való akadályoztatásukról;
- a fekvőbeteg-gyógyintézet gyermekgyógyász, vagy gyermekpszichiáter szakorvosának igazolását arról, hogy a gyermek a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható, nevelhető;

Hol kell benyújtani a méltányossági kérelmet?

Az igényt az „Igénybejelentés gyermekgondozási támogatásra” című formanyomtatványon az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerinti Kincstárhoz kell benyújtani.

Milyen feltételek mellett jogosult a nagyszülő GYES-re?

Akkor, ha a gyermek

- első életévét betöltötte, továbbá
 - gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik, valamint
 - a szülők a GYES-ről lemondanak, és egyetértenek abban, hogy az ellátást a nagyszülő vegye igénybe
- feltéve, hogy mind ő maga, mind a szülő megfelel a jogosultsági feltételeknek.

Érinti-e a nagyszülő GYES-re való jogosultságát az, ha a szülő a gyermek után gyermekápolási táppénzt vesz igénybe?

Nem, a nagyszülő a gyermekgondozási segélyre ez esetben is jogosult.

Érinti-e a szülő, illetve a nagyszülő GYES-re való jogosultságát, ha rokkantsági nyugdíjban, vagy öregségi nyugdíjban, rokkantsági járadékban, vagy átmeneti járadékban, vagy rendszeres szociális járadékban, vagy a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában részesül?

Nem, ha a gyermekgondozási segélyre jogosult a fenti ellátások valamelyikében részesül, a gyermekgondozási segély ebben az esetben is megállapítható, illetve tovább folyósítható.

Lehet-e a gyermekgondozási segély mellett munkát végezni?

A gyermekgondozási segélyben részesülő szülő keresőtevékenységet a gyermek egyéves koráig nem folytathat. A kiskorú szülő gyermekének gyámja azonban a gyermek egyéves kora előtt is dolgozhat.

A gyermek egyéves kora után a gyermekgondozási segélyben részesülő szülő időbeli korlátozás nélkül folytathat keresőtevékenységet.

2006. január 1-jét követően a szülő a gyermek egy éves korától kezdődően a gyermekgondozási segély folyósítása mellett már nemcsak legfeljebb napi 4 órában, hanem akár teljes munkaidőben is munkát vállalhat.

A gyermekgondozási segély teljes munkaidőben végzett keresőtevékenység melletti folyósíthatóságának bevezetésével összefüggésben - kérelemre, az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén - azok számára is megállapítják a gyermekgondozási segélyt, akiknek jogosultsága a korábbi szabályozás szerint a munkába állás miatt szűnt meg, vagy emiatt nem vették az ellátást igénybe.

A törvény módosítása lehetővé teszi az addig fizetés nélküli szabadságban részesülő szülő részére, hogy a munkáltatójával történt előzetes megbeszélés értelmében, teljes munkaidőben eredeti munkahelyén helyezkedjen el

- a fizetés nélküli szabadságot megszakítva eredeti munkakörében
- a fizetés nélküli szabadságot nem megszakítva (akár más munkáltatónál) határozott idejű munkaszerződéssel, teljes, vagy részmunkaidőben helyezkedjen el úgy, hogy mellette a GYES-t is folyósítják.

A Munka Törvénykönyvében szabályozottak szerint, ha a munkavállaló a gyermek három éves kora előtt teljes munkaidőben visszamegy dolgozni, és részére a GYES-t folyósítják, a gyermek három éves koráig felmondási tilalom alatt áll. Az Mt 90. §. e) pontja kimondja, hogy a munkáltató rendes felmondással nem szüntetheti meg a jogviszonyt a gyermek ápolása, illetve gondozása céljára kapott fizetés nélküli szabadságnak, illetve a gyermek hároméves koráig - fizetés nélküli szabadság igénybevétele nélkül is - a gyermekgondozási segély folyósításának időtartama alatt.

A GYES melletti munkavégzés esetei:

- eredeti munkakörében (fizetés nélküli szabadság megszüntetésével)
- eredeti munkahelyén határozott idejű munkaszerződéssel részmunkaidőben (a fizetés nélküli szabadság fenntartásával)
- más munkáltatónál rész vagy teljes munkaidőben úgy, hogy az eredeti munkáltatónál a fizetés nélküli szabadságot fenntartja.)

Mi a teendő abban az esetben, ha az anya egy évesnél idősebb gyermekével GYED-en van, és vissza szeretne munkáltatójához az eredeti munkakörébe menni?

Az anyának a fizetés nélküli szabadság megszüntetésének időpontját munkáltatójával egyeztetnie kell. Itt a kölcsönös együttműködés szabályai az irányadók, azaz mindkettőjük jogos érdekére tekintettel kell a munkába állás pontos napját meghatározni.

Ezt követően kérni kell a gyermekgondozási díj folyósításának megszüntetését, és a következő naptól a gyermekgondozási segély folyósításának megállapítását a Kincstárnál.

A továbbiakban a már aktívan munkában álló szülő a GYES-t is megkapja. Függetlenül attól, hogy az anya a fizetés nélküli szabadságot nem veszi

igénybe, munkáltatja a munkaviszonyát rendes felmondással a gyermek három éves koráig nem szüntetheti meg.

A tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő szülő a Gyes folyósítása alatt vállalhat munkát?

Igen, lehetősége, lehetősége van a gyermekgondozási segély folyósítása alatt akár napi 8 órás munkaviszonyt is létesíteni.

Az anya eredeti munkahelyén fizetés nélküli szabadságon van. A gyermeke elmúlt két éves, gyermekgondozási segélyben részesül, és egy másik munkáltatónál kíván határozott idejű munkaviszonyt létesíteni. Mi a teendője?

Ebben az esetben eredeti munkahelyén a fizetés nélküli szabadságot fenntartja, a GYES-t részére folyósítják, s a másik munkáltatótól munkabérben részesül.

Lehet-e a gyermekgondozási segély mellett részösszegű ápolási díjat folyósítani?

2006. szeptember 1-től a gyermekgondozási segély folyósításával egyidejűleg lehetőség van a részösszegű ápolási díj megállapítására, ha az ápolásra szoruló személy fokozott ápolást igényel. Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítségével nélkül önállóan nem képes

- a) étkezni, vagy
- b) tisztálkodni, vagy
- c) öltözködni, vagy
- d) illemhelyet használni, vagy
- e) lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni, feltéve, hogy esetében az a)-e) pontokban foglaltak közül legalább három egyidejűleg fennáll.

A fokozott ápolást igénylő személy után járó ápolási díj összege megegyezik az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-val, mely 2008-ban 37.050,- Ft.

A gyermekgondozási segélyben részesülő személy, ha fokozott ápolásra szoruló beteget ápol, a két ellátás közötti különbszetet kaphatja meg ápolási díjként.

A nagyszülő a gyermekgondozási segély folyósítása alatt végezhet-e kereső tevékenységet?

A GYES-ben részesülő nagyszülő keresőtevékenységet a gyermek hároméves kora után napi négy órában folytathat, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik. Napi 4 órát meg nem haladó időtartamban folytatott keresőtevékenységnek minősül, ha a munkavégzés szombat-vasárnap történik, feltéve, hogy munkaideje a heti 20 órát nem haladja meg.

Méltányosságból meghosszabbítható-e a gyermekgondozási segély a tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek 10. életének betöltésétől 14-dik életének betöltéséig?

2006. január 1-jét követően nem állapítható meg méltányosságból az ellátás. A tartósan beteg gyermek 10. évének betöltését követően a szülő a helyi önkormányzattól kérheti az ápolási díj megállapítását, ha a gyermek ön maga ellátására képtelen, állandó gondozásra, ápolásra, felügyeletre szorul.

Mi történik abban az esetben, ha a gyermekgondozási segély folyósítására más szerv válik illetékesé?

Ha az Igazgatóság által folyósított gyermekgondozási segély továbbfolyósítására más igényelbírlő szerv válik illetékesé, a gyermekgondozási segélyt korábban folyósító Igazgatóság az ügyben keletkezett iratokat - az ügyfél egyidejű értesítése mellett - haladéktalanul, de legkésőbb az áttételre irányuló kérelem beérkezésétől, illetve az illetékesség hiányának megállapításától számított öt napon belül átteszi az illetékességgel rendelkező igényelbírlő szervhez.

Ha az Igazgatóságnál benyújtott igény olyan gyermekre tekintettel kerül benyújtásra, aki után más személynek más Igazgatóság folyósított gyermekgondozási segélyt, az új igényelbírlő szerv megkeresi az előző igényelbírlő szervet a jogosultságot megalapozó iratok megküldése érdekében. A megkeresett igényelbírlő szerv az ellátást megszüntető határozatát, valamint a jogosultságot megalapozó iratokat a megkeresésétől számított nyolc napon belül küldi meg. Az új igényelbírlő szerv az igénylőtől nem kérheti azon melléklet csatolását, illetve adat igazolását, melyet a megküldött iratok tartalmaznak, illetve amelyek az iratokból megállapíthatók, kivéve, ha az iratokban foglalt tényekben változás következett be. Az új igényelbírlő szerv az igénylő gyermekgondozási segélyre való jogosultságát csak a megkeresett igényelbírlő szerv ellátás

megszüntetéséről hozott határozatának jogerőre emelkedését követően állapíthatja meg. Amennyiben az iratok megküldésének időpontjában a megszüntetésről hozott határozat még nem emelkedett jogerőre, a megkeresett igényelbíráló szerv a jogerőre emelkedés tényéről az új igényelbíráló szervet haladéktalanul értesíti.

A területi egészségbiztosítási pénztár, illetve a társadalombiztosítási kifizetőhely a gyermekgondozási díj megállapítása iránti igény elutasításáról - a jogerős határozatának az ügyfél részére történő megküldésével egyidejűleg - értesíti az Igazgatóságot, amely hivatalból eljárást indít az igénylő gyermekgondozási segélyre való jogosultságának megállapítása iránt. A gyermekgondozási segélyre való jogosultság feltételeinek fennállása esetén az igény benyújtása időpontjának a gyermekgondozási díj iránti kérelem benyújtásának időpontját kell tekinteni.

A gyermeknevelési támogatás (GYET)

Ki veheti igénybe a gyermeknevelési támogatást?

Gyermeknevelési támogatásra az a szülő, nevelőszülő vagy gyám jogosult, aki saját háztartásában három vagy több kiskorút nevel. A támogatás a legfiatalabb gyermek 3. életévétől 8. életévének betöltéséig jár.

Munkaviszonynak minősül-e a gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartama (melyet a köznyelv „főállású anyaságnak” nevez)?

A gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül, de nem számít munkaviszonynak.

Méltányosságból meghosszabbítható-e a GYET?

A gyermeknevelési támogatás méltányosságból történő megállapítására, meghosszabbítására 1999. január 1-től nincs lehetőség.

Függ-e a támogatás az előzetes biztosítási időtől?

Nem, biztosítási időtől független az ellátás.

Lehet-e a gyermeknevelési támogatás mellett napi 8 órában munkát végezni?

A gyermeknevelési támogatásban részesülő szülő az ellátás folyósítása alatt napi 8 órában nem folytathat kereső tevékenységet. A GYET-ben részesülő szülő kereső tevékenységet napi 4 órát meg nem haladó időtartamban

folytathat, vagy dolgozhat időbeli korlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik. 4 órát meg nem haladó időtartamban folytatott keresőtevékenységnek minősül, ha a munkavégzés szombat-vasárnap történik, feltéve, hogy munkaideje a heti 20 órát nem haladja meg.

Mi történik abban az esetben, ha a gyermekgondozási segély folyósítására más szerv válik illetékesé?

Ha a gyermeknevelési támogatás folyósítására más Igazgatóság válik illetékesé, az ellátást korábban folyósító Igazgatóság az ügyben keletkezett iratokat - az ügyfél egyidejű értesítése mellett - haladéktalanul, de legkésőbb az áttételre irányuló kérelem megérkezésétől, illetve az illetékeség hiányának megállapításától számított öt napon belül átteszi az illetékeséggel rendelkező Igazgatósághoz.

Ha az Igazgatóságnál benyújtott igény olyan gyermekekre tekintettel kerül benyújtásra, aki után más személynek más Igazgatóság folyósított gyermeknevelési támogatást, az új Igazgatóság megkeresi az előző Igazgatóságot a jogosultságot megalapozó iratok megküldése érdekében. A megkeresett Igazgatóság az ellátást megszüntető határozatát, valamint a jogosultságot megalapozó iratokat a megkereséstől számított nyolc napon belül küldi meg. Az új Igazgatóság az igénylőtől nem kérheti azon melléklet csatolását, illetve adat igazolását, melyet a megküldött iratok tartalmaznak, illetve amelyek az iratokból megállapíthatók, kivéve, ha az iratokban foglalt tényekben változás következett be. Az új Igazgatóság az igénylő gyermeknevelési támogatásra való jogosultságát csak a megkeresett Igazgatóság ellátás megszüntetéséről hozott határozatának jogerőre emelkedését követően állapíthatja meg. Amennyiben az iratok megküldésének időpontjában a megszüntetésről hozott határozat még nem emelkedett jogerőre, a megkeresett Igazgatóság a jogerőre emelkedés tényéről az új Igazgatóságot haladéktalanul értesíti.

Anyasági támogatás

Ki jogosult anyasági támogatásra?

Anyasági támogatásra a szülést követően az a nő jogosult, aki terhessege alatt legalább négy alkalommal – koraszülés esetén legalább egyszer – terhesgondozáson részt vett. Az anyasági támogatás az anyát akkor is megilleti, ha a gyermek halva született.

Az anyán kívül ki jogosult még anyasági támogatásra?

- az örökbefogadó szülő, ha a szülést követő 180 napon belül az örökbefogadást jogerősen engedélyezték (a határozat másolatának mellékelésével),
- a gyám, ha a gyermek a születését követően 180 napon belül – jogerős határozat alapján – a gondozásába kerül.

Milyen összegű az anyasági támogatás?

Az anyasági támogatás – gyermekenkénti – összege azonos a gyermek születésének időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének 225 százalékával, ikergyermek esetén 300 százalékával.

Meddig lehet az anyasági támogatást kérelmezni?

Az igényt a szülést követő 180 napon belül kell benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő.

Mikor nem jár a támogatás?

Akkor, ha a szülők a gyermek születését megelőzően nyilatkozatban hozzájárultak a gyermek örökbefogadásához, vagy ha a gyermek a gyámhatóság döntése alapján kikerül a családból.

Hogyan kell igényelni az anyasági támogatást?

Az anyasági támogatásra az igényt „Igénybejelentés anyasági támogatásra” című formanyomtatványon kell benyújtani. Mellékelni kell a terhesgondozást végző orvos igazolását, amely tanúsítja, hogy a szülő nő részt vett a terhesgondozáson.

(Ha a szülő nő hitelt érdemlően igazolja, hogy megszakítás nélkül a terhesség alatt legalább 5 hónapig külföldön tartózkodott, úgy az igazolást nem kell az igényhez csatolnia.)

Milyen igazolásokat kell bemutatni az anyasági támogatás igényléséhez?

Az igényléshez be kell nyújtani:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- halva született gyermek esetén a halvaszületést bizonyító okirat eredeti példányát;
- az anya halotti anyakönyvi kivonatát, ha az anya a támogatás felvételét megelőzően meghalt;

- a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulás visszavonásáról szóló nyilatkozat másolatát;
- a jogerős gyámrendelő határozat másolatát;
- a családból kikerülést eredményező gyermekvédelmi gondoskodás megszüntetéséről szóló gyámhatósági határozatot.

II. A CSALÁDTÁMOGATÁSI FORMÁK (családi pótlék, GYES, GYET, anyasági támogatás) KÖZÖS SZABÁLYAI

A GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK KÖZÖS SZABÁLYAI

Ki bírálja el az ellátások iránti igényt?

Az ellátás iránti igényt:

- a Kincstár
- az alábbi szerveknél működő családtámogatási kifizetőhely:
 - a) az Országos Rendőr-főkapitányság,
 - b) a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok,
 - c) az ORFK Köztársasági Örezred,
 - d) a Nemzeti Nyomozó Iroda,
 - e) a Készenléti Rendőrség,
 - f) a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság,
 - g) a Honvédelmi Minisztérium,
 - h) az Információs Hivatal,
 - i) a Nemzetbiztonsági Hivatal,
 - j) a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat,
 - k) a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ,
 - l) az Országgyűlés Hivatala.

Mit kell tudni az igényelbírálás szabályairól?

A családtámogatási ellátás iránti igényt írásban kell benyújtani. Az igénybejelentés napja az igény átvételének vagy a kérelem postára adásának igazolt napja.

Milyen iratokat kell az igénybejelentőhöz csatolni?

- a szülővel együtt élő házastárs a házassági anyakönyvi kivonata,
- a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő a gyermek nála történő elhelyezéséről rendelkező határozat,
- a gyám a gyámrendelő határozat,
- az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van, a gyámhivatal kötelező gondozásba történő kihelyezést elrendelő határozata,

- az a személy, akihez a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő határozat bemutatásával vagy másolatának csatolásával igazolja.

Melyik szülő igényelheti az ellátásokat?

A gyermekgondozási támogatást és a családi pótlékot is a gyermekkel közös háztartásban élő szülők bármelyike igénybe veheti. Megállapodás hiányában a támogatást igénylő szülő személyéről – kérelemre – a gyámhivatal dönt.

Részesülhet-e a gyermekgondozási segélyen lévő szülő egyidejűleg gyermeknevelési támogatásban is?

Ha a szülők egyidejűleg több gyermek után lennének jogosultak a gyermekgondozási támogatás egyik vagy mindkét formájára, a támogatást csak egy jogcímen és csak az egyik szülő veheti igénybe.

A gyermekgondozási támogatás (GYES, GYET) összege függ-e a gyermekek számától?

A gyermekgondozási támogatás havi összege – a gyermekek számától függetlenül – azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével (2008. január 01-től 28.500,- Ft). Töredékhónap esetén egy naptári napra a havi összeg harmincad része jár.

Ikergyermek esetén – függetlenül a gyermekek számától - a GYES havi összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-ával (2008. január 01-től 57.000,- Ft).

Szolgálati időnek számít-e a GYES és a GYET folyósításának időtartama?

Igen, 9,5 százalékos nyugdíjjárulék levonása mellett.

Ikergyermek esetén milyen összegű a gyermekgondozási segély, ha az egyik gyermek egészséges, a másik gyermek tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos?

A gyermekgondozási segély összegét a gyermekek egészségi állapota nem befolyásolja, az ellátás összege ebben az esetben is azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-val. Ugyancsak ilyen összegű ellátást folyósítanak, ha az egyik gyermek válik csak tankötelessé, a másik gyermek pedig a szülő gondozása alatt áll.

Ha az ikergyermekek nevelő szülő egyik, vagy mindkét gyermekek után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, e jogcímen a gyermekek tankötelessé válását követően is jogosult gyermekgondozási segélyre. A gyermekgondozási segély összege ebben az esetben is azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-val, függetlenül attól, hogy egyik, vagy mindkét gyermek tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos.

A gyermekgondozási segély, illetve a gyermeknevelési támogatás folyósításának lejárta követően milyen ellátás megállapítását lehet kérni?

Ha a fenti ellátások megszűnését követően a szülő nem tud elhelyezkedni, és korábbi munkaviszonya alapján álláskereső járadékra nem jogosult, a települési önkormányzat jegyzőjétől kérheti a rendszeres szociális segély megállapítását, ha a munkügyi központtal, illetőleg az önkormányzat által kijelölt szervvel legalább három hónapig együttműködött.

Mikor nem jár a gyermekgondozási támogatás?

Nem jár támogatás annak a szülőnek, aki:

- rendszeres pénzellátás valamelyikében részesül, ide nem értve a gyermekgondozási támogatást, valamint a gyermekgondozási támogatás folyósítása mellett végzett kereső tevékenység után járó táppénzt, baleseti táppénzt, továbbá a részösszegű ápolási díjat, a gyermekgondozási segélyre való jogosultság esetében a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján járó nyugellátást, illetve annak minősülő nyugellátást, továbbá a rehabilitációs járadékot, rokkantsági járadékot, az átmeneti járadékot, a rendszeres szociális járadékot és a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékát;
- olyan gyermek után igényli a támogatást, akit ideiglenes hatállyal elhelyeztek, átmeneti vagy tartós nevelésbe vettek, továbbá az Szt. alapján 30 napot meghaladóan szociális intézményben helyeztek el;
- előzetes letartóztatásban van, illetve szabadságvesztés büntetését tölti.

A gyermekgondozási segély, illetőleg a gyermeknevelési támogatás folyósítása alatt a gyermeket el lehet-e helyezni a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézménybe?

A gyermekgondozási támogatásra való jogosultságot nem érinti, ha a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezik el, feltéve, hogy a gyermekgondozási támogatásra jogosult közoktatási intézményben a nappali oktatás munkarendje szerint tanul, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója.

- ha a GYEST a szülő részére folyósítják, a gyermeket egy éves kora előtt nem lehet elhelyezni az intézményben. A gyermek egy éves kora után azonban időbeli korlátozás nélkül elhelyezhető.
- ha a GYES-t a gyám részére folyósítják, a gyermeket egy éves kora előtt is elhelyezheti az intézményben.
- ha a GYES-t a nagyszülő részére folyósítják, a gyermeket három éves kora előtt nem helyezheti el intézményben. A gyermek három éves kora után napi 5 órában helyezhető el intézményben

A gyermeknevelési támogatásra való jogosultságot nem érinti, ha

- a) a napközbeni ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- b) a gyermek a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 68. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján veszi igénybe az ellátást,
- c) a gyermek a napközbeni ellátást biztosító intézményi elhelyezést nem a lakó-, illetve tartózkodási helyén veszi igénybe,
- d) a napközbeni ellátást biztosító intézményi elhelyezést iskolában tanuló gyermek veszi igénybe,
- e) az a)-d) pontok hatálya alá nem tartozó gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezik el, feltéve, hogy az intézményi elhelyezés a napi 5 órás időtartamot - amelybe a napközbeni ellátás keretében nyújtott étkezés, valamint a kötelező vagy ajánlott fejlesztő foglalkozás időtartama nem számít bele - nem haladja meg.

A jogosult - az igényelbíráló szerv felhívására - minden év szeptember 30-ig nyilatkozik a fenti feltételek fennállásáról.

Ha a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezik el kivéve a fent említett eseteket - úgy az ellátás folyósítása szünetel.

Milyen formában történik az igény elbírálása?

Az ellátás megállapításáról határozatot hoznak. Határozattal döntenek akkor is, ha az igényt elutasítják, szüneteltetik, megszüntetik, visszafizettetik, illetve a gyermekgondozási segélyt méltányossági jogkörben állapítják meg.

Mikortól jár az ellátás, illetve visszamenőleg meg lehet-e állapítani?

Az ellátás az igény benyújtásának időpontjától jár, feltéve, hogy a benyújtás időpontjában a jogosultsági feltételek fennállnak. Az igény késedelmes benyújtása esetén, visszamenőleg legfeljebb két hónapra – az igénybejelentés napját megelőző második hónap első napjától – állapítják meg az ellátást, ha a jogosultsági feltételek ettől az időponttól kezdve fennállnak.

Ki folyósítja az ellátásokat?

- az igénylő lakóhelye szerint illetékes Kincstár;
- a már említett szerveknél működő családtámogatási kifizetőhely

Hogyan folyósítják az ellátást?

Az ellátást utólag, a tárgy hónapot követő hónap 10. napjáig, bankszámlára utalás esetében 3. napjáig kell folyósítani.

Amennyiben a tárgy hónapot követő hónap harmadik napja szombat, vasárnap vagy munkaszüneti nap, a határidő az azt követő első munkanapon jár le.

Mi történik akkor, ha az ellátás elutasítása, megállapítása nem a jogszabályok szerint történt?

Ha az igényt elutasították vagy alacsonyabb összegű ellátást állapítottak meg, illetőleg folyósítottak, úgy a jogszabálysértés megállapításától visszafelé számított három éven belül járó összeget ki kell fizetni.

Mi történik a jogosult halála esetén a fel nem vett ellátással?

A jogosult halála esetén az esedékes és fel nem vett ellátás – az anyasági támogatás kivételével - azt a személyt illeti meg, aki az elhalálozást követően a gyermek neveléséről saját háztartásában gondoskodik. Az ellátást – az anyasági támogatás kivételével - az esedékességtől számított egy éven belül lehet felvenni.

Amennyiben az anyasági támogatásra jogosult nő a támogatás felvételét megelőzően meghal, úgy a támogatást az anyával egy háztartásban élt

apának fizetik ki, az apa hiányában annak a személynek, aki a gyermek gondozását ellátja. (A támogatást a gyermek születését követő 180 napon belül lehet felvenni.)

A gyermek halála esetén mikor szüntetik meg az ellátások (GYES, GYET) folyósítását?

A gyermek halála esetén a támogatás folyósítását a halálesetet követő hónap 1. napjától számított 3 hónap múlva szüntetik meg.

Mit kell tudni a bejelentési kötelezettségről?

Az ellátásra jogosult az igényelbíráló szervnek 15 napon belül köteles bejelenteni minden olyan tényt, adatot, amely a jogosultságot, vagy annak összegét érinti.

Milyen tényt vagy adatot kell bejelenteni a családi pótlékban részesülőnek?

- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését;
- a gyermek, illetve nagykorú személy tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékkosságára okot adó körülmény megszűnését;
- a gyermek tanulói, hallgatói jogviszonyának megszűnését;
- a 18 éven felüli gyermek (személy) rendszeres jövedelmét;
- az ellátásra jogosult 3 hónapot meghaladó külföldi tartózkodását;
- az ellátásra jogosult egyedülállóságának megszűnését.
- az ellátásra jogosult nevének, bankszámlaszámának vagy lakcímének megváltozását.

Milyen tényt, adatot kell bejelenteni a gyermekgondozási támogatásban (GYES, GYET) részesülőnek?

- a gyermek tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékkosságára okot adó körülmény megszűnését;
- ha az ellátásra jogosult – ide nem értve a kiskorú szülő gyermekének gyámját – a gyermek egy éves kora előtt, nagyszülő esetében a gyermek hároméves kora előtt folytat keresőtevékenységet,
- ha a gyermekgondozási segélyre jogosult nagyszülő a gyermek hároméves kora után folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha a keresőtevékenység a törvényben meghatározott módon és időtartamban történik,”
- az ellátásra jogosult nevének, bankszámlaszámának vagy lakcímének megváltozását,

- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését, továbbá – gyermeknevelési támogatás esetében – ha a háztartásba a 3. életévét még be nem töltött kiskorú kerül,
- ha a gyermeknevelési támogatásra jogosult személy folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha a keresőtevékenység a törvényben meghatározott módon és időtartamban történik.

A méltányossági jogkörben megállapított gyermekgondozási segély esetén mit kell még bejelenteni?

- A gyermek szüleinek a gyermek nevelésében történő akadályoztatásának megszűnését,
- A gyermek – méltányossági gyermekgondozási segély megállapítására okot adó – betegségének megszűnését.

Ki veszi fel jogalap nélkül az ellátást?

Jogalap nélkül veszi igénybe az ellátást az a személy, aki

- arra nem jogosult, vagy
- kevesebb összegre jogosult, mint amelyet számára folyósítottak.

Mi a teendő a jogalap nélkül felvett ellátással?

Az, aki az ellátást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni, ha erre a felvételtől számított 30 napon belül írásban kötelezték. A 30 nap elteltével a jogalap nélkül felvett ellátást attól lehet visszakövetelni, akinek a felvétel felróható, de csak abban az esetben, ha a felvételtől, vagy folyamatos ellátás esetén annak megszűnésétől kevesebb, mint három év telt el.

Mikor róható fel valakinek az ellátás felvétele?

Akkor, ha az érintett tudta, hogy az ellátás nem illeti meg, de ennek ellenére ő azt felvette, illetve akkor is, ha nem tudta, de a körülményekből eredően ezt tudnia kellett volna.

Hogyan értesül az érintett visszafizetési kötelezettségéről?

A jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetéséről határozatban dönthetnek.

Ki dönt a visszafizetésről?

A jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetésére kötelező határozatot az a szerv hozza, amely azt folyósította.

Hogyan történik az ellátás levonása?

A jogalap nélkül felvett ellátás összegét a még folyósított ellátásból vonják le. Ha már nem folyósítják, úgy bármely más ellátás összegéből levonható.

Az ellátásból milyen mértékben vonható le a követelés?

A levonás összege a folyósított ellátás 33 százalékát nem haladhatja meg. A levonással meg nem térült, illetőleg csak hosszabb idő alatt megtérülő követelés összegét az ellátást igénybe vevő keresetéből is le lehet vonni.

Ha a befizetésre kötelezett szerv, személy a fizetésre kötelező határozat vagy a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizetési kötelezettségét nem teljesíti, úgy a határozatot hozó, illetőleg a fizetési meghagyást kibocsátó Kincstár a követelést adók módjára hajtatja be.

Mit lehet tenni, ha az érintett nem ért egyet a határozattal?

Ha az érintett nem ért egyet a határozattal, a kézhezvételtől számított 15 napon belül fellebbezéssel élhet.

Méltányosságból kérhető-e a jogalap nélkül kifizetett, s emiatt visszakövetelt családtámogatási ellátás összegének elengedése vagy mérséklése?

A jogalap nélkül kifizetett és jogerős határozat alapján visszakövetelt családtámogatási ellátás összegét kérelemre a Kincstár vezetője kivételes méltányosságból elengedheti, vagy mérsékelheti, ha annak megfizetése az adós és vele együtt élő közeli hozzátartozó megélhetését súlyosan veszélyezteti és a behajtási eljárás eredménytelen volt.

A visszakövetelt családtámogatási ellátás mely esetben veszélyezteti súlyosan a megélhetést?

Ha a közös háztartásban élő családban

- az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét (2008. január 1-től 53.660,-Ft, 2008. február 15-től 54.260,- Ft) vagy

- magasabb összegű családi pótlékra jogosító gyermek, vagy magasabb összegű családi pótlékra vagy fogyatékosági támogatásra jogosult személy él vagy
- három vagy több kiskorú ellátásáról kell gondoskodni.

A jogalap nélkül kifizetett és jogerős határozat alapján visszakövetelt családtámogatási ellátás összegét a magánszemély kérelmére a kincstár vezetője méltányosságból elengedheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy az ellátás teljes összegét az arra jogosult személynek átadta, a felvett ellátás összege nem haladja meg a jogosultat megillető összeget és a jogosult nem részesült egyidejűleg az ellátásban.

III. A BIZTOSÍTÁSI JOGVISZONYHOZ KÖTÖTT ELLÁTÁSOK

A TERHESSÉGI-GYERMEKÁGYI SEGÉLY

Ki jogosult terhességi-gyermekágyi segélyre?

Az ellátás annak a biztosított nőnek jár, aki a szülést megelőző két éven belül legalább 180 napon át biztosított volt és a biztosítás tartama alatt szült.

Az előzetes 180 nap biztosítási időbe a tényleges biztosításban töltött időn túl még milyen időtartamot lehet beszámítani?

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj folyósításának az idejét,
- közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejét.
- a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.

Jár-e terhességi-gyermekágyi segély a biztosítás megszűnését követően?

Csak akkor, ha az anya a biztosítás megszűnését követő 42 napon belül vagy a biztosítás megszűnését követő 42 napon túl táppénz (illetőleg baleseti táppénz) folyósításának ideje alatt, vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül szül.

Milyen időtartamra és mértékben jár a terhességi-gyermekágyi segély?

A szülési szabadságnak megfelelő időtartamra (168 napon keresztül), melyet a szülés várható időpontja előtt 4 héttel korábban is igénybe lehet venni, és összege a napi átlagkereset 70 százaléka.

Jogosult-e az örökbefogadó szülő is terhességi-gyermekágyi segélyre?

A terhességi-gyermekágyi segély a gondozásba vétel napjától a szülési szabadság még hátralevő tartamára annak a nőnek is jár, aki a csecsemőt örökbe fogadta, ha a szükséges feltételekkel rendelkezik az örökbefogadáskor.

Mikor nem jár a terhességi-gyermekágyi segély?

- a szülési szabadságnak arra a tartamára, amelyre a biztosított anya a teljes keresetét megkapja
- ha az anya bármilyen jogviszonyban díjazás – ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást és a személyi jövedelemadó-mentes tiszteletdíjat – ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött keresőtevékenységét személyesen folytatja.

Jogosult-e az egyéni vállalkozó a terhességi-gyermekágyi segélyre?

Az egyéni vállalkozó is biztosítottnak minősül, ezért kérheti az ellátás megállapítását, ha nyilatkozik arról, hogy az ellátás folyósítása alatt vállalkozásában nem működik közre. Ebben az esetben az ellátás folyósítása alatt nem áll fenn az egyéni vállalkozót terhelő társadalombiztosítási járulék, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettsége.

Jogosult-e terhességi-gyermekágyi segélyre az álláskereső járadékban részesülő szülő?

Ha az anya az álláskereső járadék folyósítása alatt szül, terhességi-gyermekágyi segélyre nem szerez jogosultságot, mivel biztosításban töltött időnek kizárólag az álláskereső járadék folyósításának időtartama számít. Amennyiben szüneteltetik az álláskereső járadék folyósítását, megszűnik a biztosítás. Biztosítási jogviszony hiányában pedig nem lehet az ellátást megállapítani.

Abban az esetben, azonban, ha az anya az álláskereső járadék folyósításának megszűnését követő 42 napon belül szül, és az egyéb feltételekkel is rendelkezik, jogosultságot szerezhet a terhességi-gyermekágyi segélyre.

Hol kell igényelni a terhességi-gyermekágyi segélyt?

- társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetén a kifizetőhely,
- ha az igény elbírálására a Kincstár az illetékes, akkor ez a szerv;
- ha nincs kifizetőhely, illetve az igénylő egyéni vállalkozó, akkor a munkáltató, illetve a vállalkozás székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár bírálja el és folyósítja.

Ha a munkáltató nem rendelkezik társadalombiztosítási kifizetőhellyel, az igényt abban az esetben is a munkáltatóhoz kell benyújtani, s majd ő továbbítja a székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár részére. Az igényt az „Igénybejelentés Táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, baleseti táppénz igényléséhez” elnevezésű nyomtatványon kell benyújtani.

Milyen mértékű a terhességi-gyermekágyi segély?

A napi átlagkereset 70%-a.

A terhességi-gyermekágyi segély összegét a szülést megelőző naptári évben elért, egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem naptári napi átlaga alapján állapítják meg, azt vizsgálják, hogy a szülést megelőző évben rendelkezik-e legalább 180 napi tényleges keresettel.

Ha az anya a szülést megelőző évben nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, az ellátás összegét a jogosultság kezdő napját megelőző 180 naptári napi átlag alapján kell megállapítani. A 180 naptári napi jövedelmet legfeljebb a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári év első napjáig lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos.

E szabály szerint, ha az anya 2006. április 10. napjától kéri a terhességi-gyermekágyi segély megállapítását, azt vizsgálják, hogy 2006. április 9-től 2005. január 1-ig visszamenőleg rendelkezik-e 180 napi tényleges keresettel.

Ha az anya az irányadó időszakban nem rendelkezik 180 napi jövedelemmel, az ellátás naptári napi összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszerese harmincad részének figyelembevételével állapítják meg. Ha azonban az igénylő egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelme a minimálbér kétszeresét nem éri el, a tényleges jövedelmet veszik figyelembe.

A terhességi-gyermekágyi segély összegéből nyugdíj, illetve egészségbiztosítási járulékot nem, kizárólag személyi jövedelemadó előleget vonnak.

Milyen iratokat kell az igénybejelentőhöz mellékelni?

- a terhesgondozásról szóló kiskönyvet,
- a terhesállományba vételről szóló orvosi igazolást,
- a szülést igazoló kórházi igazolást,

- a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatát (ha a gyermek születése napjától veszik igénybe az ellátást),
- csecsemő örökbefogadása esetén az örökbefogadásról szóló gyámhivatali határozatot, vagy a gyámhivatal igazolását arról, hogy a biztosított a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, továbbá
- a „Jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatványt, ha az igénylőnek megszűnt a biztosítási jogviszonya.

A GYERMEKGONDOZÁSI DÍJ

Ki jogosult a gyermekgondozási díjra?

Az a biztosított szülő,

- aki a gyermekgondozási díj igénylését – a gyermeket szülő anyja esetén a szülést – megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított volt,
 - továbbá a terhességi-gyermekágyi segélyben részesült anyja, akinek a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a szülést megelőző két éven belül 180 napon át biztosított volt,
- és a gyermeket a saját háztartásában neveli.

Ki minősül szülőnek?

- a vér szerinti, az örökbefogadó szülő,
- a szülővel együtt élő házastárs,
- a gyám, továbbá,
- az a személy, aki a saját háztartásában élő gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van.

Ki minősül biztosítottnak?

Az, aki

- munkaviszonyban, közalkalmazotti, illetve közszolgálati jogviszonyban, bírósági, ügyészégi szolgálati jogviszonyban áll,
- fegyveres erők és a rendvédelmi szervek, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja,

- a szövetkezet tagja, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony vagy vállalkozási jellegű jogviszony keretében személyesen közreműködik,
- az álláskereső támogatásban részesülő személy
- kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni és társas vállalkozó,
- díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (bedolgozói, megbízási, felhasználói szerződés alapján egyéni vállalkozásnak nem minősülő vállalkozási jellegű jogviszonyban, segítő családtagként) személyesen munkát végző személy, ha ebből a tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér havi összegének a 30%-át,
- a tiszteletdíjban részesülők közül az alapítvány, a társadalmi szervezetek, a társasház-közösségek, a közhasznú társaságok, a kamarák, a gazdálkodó szervezetek választott tisztségviselője, a nyugdíjpénztárak és az önkormányzatok választott tisztségviselője,
- az egyházi szolgálatot teljesítő egyházi személy, szerzetesrend tagja.

Mely időtartam alatt szünetel a biztosítás?

Szünetel a biztosítás,

- a fizetés nélküli szabadság,
- a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés,
- az igazolatlan távollét időtartama alatt.

Mely esetben áll fenn mégis a biztosítás?

- ha a fizetés nélküli szabadságot: háromévesnél fiatalabb gyermek gondozása, vagy nyolc évesnél fiatalabb gyermek után járó gyermeknevelési támogatásra való jogosultság illetőleg tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek otthoni ápolása címén vették igénybe.
- ha a munkavégzés alóli mentesítés idejére munkabér (illetmény), távolléti díj, táppénzfizetés történt.

Az előzetes 180 nap biztosítási időbe a tényleges biztosításban töltött időn túl még milyen időtartamot lehet beszámítani?

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély idejét, valamint,

- a közép, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejét.
- a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.

Kérheti-e az egyéni vállalkozó is kérheti a GYED megállapítását?

Igen, az egyéni vállalkozó is biztosítottnak minősül, ezért kérheti az ellátás megállapítását, ha nyilatkozik arról, hogy az ellátás folyósítása alatt vállalkozásában személyesen nem működik közre. Ebben az esetben az ellátás folyósítása alatt nem áll fenn az egyéni vállalkozót terhelő társadalombiztosítási, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettség.

Ha az anya biztosítási jogviszonya megszűnt, jogosult lehet-e a GYED-re?

Abban az esetben lehet az anya jogosult, ha terhességi-gyermekágyi segélyben részesült és a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt szűnt meg, de feltétel az is, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezzen, és a szülést megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított legyen.

Kérheti-e a GYED megállapítását az az anya, aki a főiskola elvégzését követően (pl. 3 hónap elteltével) tud munkaviszonyt létesíteni, majd (pl. 4 hónap múlva) gyermeket szült?

Igen, mivel az igényléskor biztosított volt, és a szülést megelőző 2 éven belül a szükséges 180 nap biztosítási idővel rendelkezik, mert a biztosítási időbe a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejét be kell számítani. (A példa szerinti 4 hónap tényleges biztosításban töltött idő kiegészül a tanulmányok idejével.)

Jogosult-e GYED-re az a szülő, aki az ellátás igénylése előtt gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül?

- ha a szülő gyermeknevelési támogatásban (GYET), ápolási díjban részesült, a gyermekgondozási díj megállapítását nem kérheti, mert azok folyósításának időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek. Ez az időtartam ugyanakkor nyugdíjszerző szolgálati idő.
- ha azonban a GYET (ápolási díj) folyósítása alatt a szülő napi 4 óras munkaviszonyban állt, vagy otthonában folytatott kereső tevékenységet és ezáltal biztosított, kérheti a GYED megállapítását. (Természetesen

ebben az esetben a GYET (ápolási díj) megszüntetését is kérni kell, mert a két ellátás együttesen nem folyósítható.)

Kérheti-e a gyermekgondozási díj megállapítását a rendszeres szociális segélyben részesülő szülő?

A rendszeres szociális segély folyósításának időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek, emiatt a segélyben részesülő szülő GYED-re nem jogosult. Gyermek születése esetén kérnie kell a rendszeres szociális segély megszüntetését, s ezt követően igényelheti a gyermekgondozási segélyt.

Kérheti-e a GYED megállapítását az, aki álláskereső járadékban részesül?

Kizárólag az álláskereső járadék folyósításának az időtartama minősül biztosításban töltött időnek. Emiatt, ha a szülő kéri az álláskereső járadék szüneteltetését, megszűnik a biztosítási jogviszonya, s ebben az esetben, mivel nem biztosított, nem jogosult a gyermekgondozási díjra.

Kérheti-e a GYED megállapítását az, aki rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugellátásban részesül?

Nem, mivel a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugellátás rendszeres pénzellátásnak minősül, ezért annak folyósítása alatt a GYED megállapítására nincs lehetőség.

Ha az anya az egyik gyermekével gyermekgondozási segélyben részesül, az apa az újszülött gyermek után kérheti-e a gyermekgondozási díj megállapítását?

Nem. Ha a szülők a közös háztartásban élő gyermekek után egyidejűleg jogosultak lennének gyermekgondozási díjra, illetve gyermekgondozási segélyre, az ellátást választásuk szerint csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani.

A biztosított szülő mely időponttól kérheti a gyermekgondozási díj megállapítását?

Az ellátást a terhességi-gyermekágyi segély, illetőleg az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól a gyermek 2. életévének betöltéséig jár.

Milyen mértékű a gyermekgondozási díj?

A gyermekgondozási díj összege a naptári napi átlagkereset 70 %-a, de legfeljebb havonta a mindenkor minimálbér kétszeresének 70 %-a.

A GYED alapjául szolgáló naptári napi átlagkeresetet a táppénzszabályok alapján állapítják meg. (A táppénzszabály alkalmazását a terhességi-gyermekágyi segély alapjának kiszámítása kapcsán részletesen ismertettük.)

(Pl. az anya 1999. február 15-től folyamatosan dolgozott, majd 2005. 08. 1-től terhességi-gyermekágyi segélyt vett igénybe 2006. január 14-ig. Ennek lejártát követően igényli a GYED megállapítását.)

Esetében megvizsgálják, hogy 2005. január 1-től 2006. január 14-ig rendelkezik-e legalább 180 napi tényleges keresettel. Mivel 2005. július 31-ig dolgozott, a 180 napi keresettel rendelkezett, ezért a tényleges keresete lesz az ellátás alapja.)

Ha azonban a táppénzszabályt nem lehet alkalmazni, mert az igénylő a tényleges 180 napi keresettel nem rendelkezik, gyermekgondozási díjának naptári napi összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszeresének harmincad része alapján állapítják meg. Ha az igénylő egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelme (az esetben, ha csak pl. 5 hónapig dolgozott) a minimálbér kétszeresét nem éri el, a tényleges jövedelmet veszik figyelembe.

A maximális összegben megállapított gyermekgondozási díj összegét minden év január 5-ig – hivatalból – felülvizsgálják, és a tárgyév érvényes összeghatár figyelembevételével január 1-jei időponttól újra megállapítják.

Terheli-e levonás a GYED összegét?

Igen, 9,5 % nyugdíjjárulékot és személyi jövedelemadó-előleget vonnak le.

Az anya megszakítja a GYED-et, munkaviszonyt létesít, majd mégis úgy dönt, hogy ismét GYED-et vesz igénybe. Változik-e ez esetben a GYED összege?

A GYED összege azonos lesz a korábban megállapított ellátás összegével, tehát a szülés utáni kereset nem változtatja annak mértékét.

Mikor érdemes a gyermekgondozási segély helyett gyermekgondozási díjat igényelni?

A gyermekgondozási segély összege az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegével azonos. 2008. január 1-től 28.500,- Ft. Akkor célszerű

a gyermekgondozási díjat igénybe venni, ha annak nettó összege több, mint a GYES összege.

Lehet-e a GYED mellett munkát végezni?

A gyermekgondozási díj folyósításának ideje alatt kereső tevékenységet nem lehet folytatni, még napi 4 órában sem.

Mikor nem jár a gyermekgondozási díj?

Akkor, ha a jogosult

- bármilyen jogviszonyban díjazás – ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást – ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött (pl. egyéni vállalkozó) kereső tevékenységet személyesen folytatja;
- munkavégzés nélkül megkapja teljes keresetét (pl. felmondási idő, felmentési idő);
- egyéb rendszeres pénzellátásban részesül (pl. rokkantsági nyugdíj, ápolási díj, gyermeknevelési támogatás);
- gyermekét ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vették, harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el;
- gyermekét napközbeni ellátást biztosító intézményben (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet) helyezték el, ide nem értve a rehabilitációs, habilitációs foglalkoztatást nyújtó intézményi elhelyezést;
- előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés, elzárás büntetését tölti.

A GYED folyósítása alatt napi 5 órában bölcsődében el lehet-e helyezni a gyermeket?

A gyermekgondozási díj a gyermek otthoni ellátásához nyújt segítséget. A gyermekgondozási segély szabályaitól eltérően a GYED folyósítása alatt a gyermeket még napi 5 órában sem lehet napközbeni ellátást biztosító intézményben (pl. bölcsőde) elhelyezni, kivéve a gyermek rehabilitációs, habilitációs foglalkoztatást nyújtó intézményi elhelyezését.

Hol kell igényelni az ellátást?

Az igénybejelentést a munkáltatóhoz, az Egészségbiztosítási Pénztárhoz (pl. egyéni vállalkozó) lehet benyújtani. Ugyanitt lehet az igénybejelentő nyomtatványhoz is hozzájutni.

Hol kell igényelni az ellátást, ha a munkáltatónál nem működik társadalombiztosítási kifizetőhely?

Ha a munkáltatónál nincs társadalombiztosítási kifizetőhely, a GYED-re illetve a terhességi-gyermekágyi segélyre vonatkozó igény elbírálásához kiállítja a „Foglalkoztatói Igazolás”-t és a biztosított által benyújtott igazolásokkal, igénybejelentővel együtt – három munkanapon belül – megküldi a székhelyre, telephelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztár részére.

A biztosítási időt az „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról” elnevezésű nyomtatvánnyal, az ellátás alapját képező jövedelmet pedig a „jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatvánnyal kell igazolni, s csatolni kell a Foglalkoztatói Igazoláshoz.

Hol kell igényelni az ellátást, ha az anya biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély folyósításának időtartama alatt szűnt meg?

A volt munkáltatóhoz kell az igényt benyújtani, és csatolni kell a biztosítás megszűnésekor kapott „Jövedelemigazolás az egészségbiztosítási ellátások megállapításához” elnevezésű nyomtatványt. A gyermekgondozási díjat a volt munkáltató fogja megállapítani, ha rendelkezik társadalombiztosítási kifizetőhellyel, illetve az igénybejelentőt a „Foglalkoztatói Igazolás”-sal és a „Jövedelemigazolással” együtt megküldi a székhelye telephelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár részére.

Ha a biztosított munkáltatója jogutód nélkül megszűnt, az igényt a lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztárnál kell bejelenteni.

Hogyan történhet az igénybejelentés?

Személyesen, illetve postai úton is. Ha az igénybejelentés postai úton történik, úgy azt ajánlott küldeményként kell feladni, és a feladóvevényt meg kell őrizni.

Milyen nyomtatványokat kell az igényléskor benyújtani?

Az „Igénybejelentés gyermekgondozási díjra” elnevezésű nyomtatványt 2 példányban kell kitölteni.

Milyen iratokat kell benyújtani az ellátás megállapításához?

- a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatát,

- a magánnyugdíjpénztár tagjának a záradékkal ellátott belépési nyilatkozatot,
- a biztosítás megszűnését követően igényelt ellátásnál az „Igazolvány az egészség-biztosítási ellátásokról” szóló igazolást,
- a gyermeket örökbefogadási szándékkal gondozó személy esetén az örökbefogadási eljárás megindításáról szóló igazolást,
- örökbefogadás esetén az örökbefogadásról szóló gyámhatósági határozatot, a gyermek új születési anyakönyvi kivonatát,
- gyám esetén a gyámkirendelő határozatot.

Mi a foglalkoztató feladata az igénybejelentés után?

- Ha a munkahelyen működik társadalombiztosítási kifizetőhely, az ellátást ott állapítják meg, és onnan folyósítják abban az esetben is, ha a szülőnek a terhességi-gyermekágyi segély folyósítása alatt szűnt meg a munkaviszonya.
- A munkáltató a foglalkoztatói igazolásokat két példányban köteles kiállítani és annak egy példányát öt évig megőrizni.

Hogyan történik az egyéni vállalkozó gyermekgondozási díjra vonatkozó igénybejelentése?

- Az egyéni vállalkozónak a GYED igénylésekor „Igénybejelentés” nyomtatványt kell kitölteni és két példányban közvetlenül az Egészségbiztosítási Pénztárhoz személyesen vagy postai úton eljuttatni.
- A személyesen benyújtott igény esetén az egyik bejelentőlapot át kell adni az Egészségbiztosítási Pénztár részére, a másik igénybejelentő-lapon pedig igazoltatni kell az igény átvételét, és az átvételi példányt meg kell őrizni.
- Ha az igény bejelentése postai úton történik, úgy azt ajánlott küldeményként kell feladni, és a feladóvevényt az igénybejelentő-lap egy példányával együtt kell őrizni.

Ha az igényt késedelmesen nyújtják be, van-e lehetőség az ellátás visszamenőleges megállapítására?

Igen, ha az igénylő már korábban is rendelkezett a jogosultsági feltételekkel, akkor az ellátás visszamenőleg legfeljebb hat hónapra állapítható meg.

A gyermekgondozási díjban részesülő milyen tényt köteles bejelenteni a folyósító szervnek?

Ha

- a GYED folyósítása alatt újabb gyermeke születik,
- a GYED-re jogosító gyermek kikerül a háztartásból,
- a GYED-re jogosító gyermek napközbeni ellátásban (bölcsőde) részesül,
- a GYED-et igénybevevő ismét folytatja kereső tevékenységét.

Lehet-e választani a gyermekgondozási segély és a gyermekgondozási díj igénybevétele között?

Igen. A szülő eldöntheti, hogy melyik ellátást kívánja igénybe venni, de célszerű kiszámítani, hogy melyik ellátás összege kedvezőbb az érintett részére.

Mit tehet a GYED-ben részesülő szülő, ha napi 4 órában dolgozni szeretne?

A gyermekgondozási díj folyósítása alatt kereső tevékenységet még napi 4 órában sem lehet folytatni. Azonban a gyermek egy éves kora után kérheti a gyermekgondozási díj megszüntetését, és ezt követően igényelheti a gyermekgondozási segélyt, mivel a GYES folyósítása mellett a gyermek egy éves kora után korlátlan időtartamban lehet kereső tevékenységet folytatni.

Ha az anya GYED-en van, az apa ugyanarra a gyermekekre tekintettel kérheti-e a gyermekápolási táppénz megállapítását?

Ugyanarra a gyermekekre tekintettel, amelyikkel az egyik szülő GYED-en van, a másik szülő nem kérheti a gyermekápolási táppénz megállapítását. Ha azonban a családban több gyermek nevelkedik, a másik beteg gyermek után az apának megállapíthatják a gyermekápolási táppénzt.

A GYERMEKÁPOLÁSI TÁPPÉNZ

Meddig veheti igénybe az anya (apa) a gyermekápolási táppénzt?

- egy évesnél fiatalabb gyermek ápolása esetén a gyermek egy éves koráig;
- egy és három év közötti beteg gyermek esetén évenként és gyermekenként 84 naptári napig;
- három és hat év között évenként és gyermekenként 42 (egyedülállónak 84) naptári napon át;

- hat és tizenkét év közötti gyermek esetén évenként és gyermekenként 14 (egyedülállónak 28) naptári napon át.

A GYERMEK UTÁN JÁRÓ SZABADSÁG

Mikor köteles a munkáltató fizetés nélküli szabadságot biztosítani a szülőnek?

- a gyermek 3. életéve betöltéséig a gyermek gondozása céljából;
- a gyermek 10. életéve betöltéséig a gyermekgondozási segély folyósításának időtartama alatt, feltéve, hogy a munkavállaló a gyermeket otthonában gondozza,
- a gyermek 12. életéve betöltéséig a gyermek betegsége esetén, az otthoni ápolás érdekében.

A GYERMEK UTÁN JÁRÓ PÓTSZABADSÁG

Jár-e pótszabadság a gyermek után?

Igen, a gyermek születésének évétől, annak az évnek a végéig, amikor a gyermek a 16. életévét betölti, a következők szerint:

- egy gyermek után kettő,
- két gyermek után négy,
- kettőnél több gyermek után összesen hét nap pótszabadság illeti meg a szülőt.

Melyik szülő veheti igénybe a gyermek(ek) után járó pótszabadságot?

Nyilatkozatuk alapján bármelyik szülő. Ha az anya GYES-en, GYET-en van, a pótszabadságot az apa is igénybe veheti.

GYERMEKE SZÜLETÉSEKOR AZ APÁNAK JÁRÓ MUNKAIDŐ-KEDVEZMÉNY

Gyermeke születésekor jár-e az apának munkaidő-kedvezmény?

Igen, gyermeke születésekor öt munkanap munkaidő-kedvezmény illeti meg az apát, melyet legkésőbb a szülést követő második hónap végéig kérésének időpontban köteles a munkáltató kiadni.

A kedvezmény abban az esetben is megilleti az apát, ha gyermeke halva születik, vagy meghal.

A munkaidő-kedvezmény tartamára távolléti díj jár.

CSALÁDI ADÓKEDVEZMÉNY

Kik vehetik igénybe a családi adókedvezményt?

A három vagy több gyermeket nevelő családok, ha az igénylő éves jövedelme a 6 millió forintot nem haladja meg. Ez a jövedelemhatár háromnál több gyermek nevelése esetén 500.000,-Ft-al emelkedik, de legfeljebb évi 8 millió forint.

Mennyi a családi adókedvezmény összege?

Gyermekenként 4.000,- forint.

IV. A GYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK EGYÉB ELLÁTÁSAI

RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- a pénzbeli támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek
- egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

Ki állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot?

A lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzője.

Kinek állapítható meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság?

A jegyző annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135 %-át (2008-ban 38475,- Ft,) ha
 - a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
 - a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
 - a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek vagy
- a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 125 %-át (2008-ban 35.625,- Ft) feltéve,

hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

A feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

Mely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság kezdő időpontja?

A rendszeres kedvezményre való jogosultság kezdő időpontja a kérelem benyújtásának napja.

Mit értünk vagyon alatt?

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
- együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét meghaladja.

A lízingelt dolog vagyoni értékű jognak minősül?

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dolgon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni, melynek értékét az illetékekről szóló törvény szerint fogják meghatározni.

Mi tekinthető nem hasznosítható ingatlannak?

A forgalomképtelen, az elidegenítési tilalom alatt álló és – kivéve, ha a haszonélvezeti jog jogosultja a gyermek vagy a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó- a haszonélvezeti joggal terhelt ingatlan.

A vagyonvizsgálat során mi nem tekinthető vagyonnak?

Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Az egy főre jutó jövedelem számításánál kit lehet közeli hozzátartozóként figyelembe venni?

- a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
- a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
- a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

- a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd vagy más fogyatékos gyermeket,
- a Csjt. alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

A családba fogadott vagy harmadik személynél elhelyezett gyámság alatt álló gyermek a jövedelemszámítás szempontjából nem tekinthető a támogatást kérővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak. A reá nézve igényelt támogatás megállapításánál a gyermek megélhetését szolgáló juttatásokat (pl. családi pótlék, árvaellátás) veszik figyelembe.

Nagykorú gyermek esetén is megállapítható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény?

A feltételek fennállása esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermek nagykorúvá válása esetén is megállapítható, ameddig a jogosult nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, de legfeljebb 23. életévének betöltéséig, továbbá ha a jogosult felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, legfeljebb a 25. életévének betöltéséig.

Mikor szűnik meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény?

A rendszeres kedvezményre való jogosultság bármely okból történő megszüntetése esetén a jogosultság a megszüntető határozat meghozatalát követő második hónap első napjától szűnik meg.

PÉNZBELI TÁMOGATÁS

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- 2008. július 1-jén fennáll, július hónapban 5.500,- Ft, továbbá, ha
 - 2008. november 1-jén fennáll, november hónapban 5.500,- Ft
- pénzbeli támogatást állapít meg gyermekenként.

KIEGÉSZÍTŐ GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

Ki jogosult a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra?

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámja, ha

- a gyermek tartására köteles, és

- nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban (rendszeres szociális járadék, átmeneti járadék), vagy időskorúak járadékában részesül.

Mikor tekinthető tartásra kötelesnek a gyám?

A gyám tartási kötelezettsége nem a gyámrendeléssel keletkezik. Tartásra köteles az az egyeneságbeli rokon, nagykorú testvér, ha a gyámsága alatt álló gyermek szülei tartásra nem kötelezhetők valamilyen okból (pl. a szülők elhunytak, vagy ismeretlen helyen tartózkodnak, egyéb okból nem lehet tartásra kötelezni őket).

Ki, és meddig állapítja meg a támogatást?

A gyám lakóhelye szerint illetékes önkormányzat jegyzője, határozatlan időre.

Mennyi a kiegészítő támogatás havi összege?

A támogatás havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, mely 2008. január 01-től 6.270,- Ft.

A jegyző kinek állapít meg pótlékot?

Annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

- 2008 július 1-én fennáll, július hónapban 8.000,- Ft, továbbá ha
 - 2008. november 1-én fennáll, november hónapban 8.000,- Ft
- pótlékot állapít meg gyermekenként.

Hogyan történik a támogatás folyósítása?

Ha a támogatást jogerősen megállapították, azt a kérelem benyújtásának napjától állapítják meg. Ha a kérelmet

- a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,
 - a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát
- kifizetik ki.

A jegyző utólag, a tárgyhónapot követő hónap 5. napjáig folyósítja az ellátást.

Fontos tudni:

- A támogatásban részesülőnek a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül kell értesítenie a jegyzőt.
- A kiegészítő támogatásra való jogosultság feltételeit a jegyző évente egyszer felülvizsgálja.

RENDKÍVÜLI GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

Mikor állapítható meg rendkívüli gyermekvédelmi támogatás?

Abban az esetben, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe kerül. A megállapítás részletes szabályait az önkormányzat saját rendeletében határozza meg.

GYERMEKTARTÁSDÍJ MEGELŐLEGEZÉSE

Mikor előlegezi meg a gyámhivatal a gyermektartásdíjat?

A tartásdíj megelőlegezésére akkor kerülhet sor,

- ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította és a tartásdíj behajtása átmenetileg lehetetlen,
- a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást, nyújtani, feltéve, hogy a gyermek családjában az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a kétszeresét (2008. január 1-től 57.000,- Ft).

Mely esetekben nem kerülhet sor a tartásdíj megelőlegezésére?

Akkor, ha a tartásdíj fizetésére kötelezett:

- sorkatonai szolgálatát tölti,
- külföldi tartózkodási helye ismeretlen vagy lakóhelye olyan államban van, ahol a tartásdíj érvényesítésére nincs nemzetközi szerződés és viszonyosság sem áll fenn,
- a jogosulttal közös háztartásában él,
- ha a tartásdíj megtérülésére nincs remény, illetve
- lejárt tartásdíj esetében.

Megállapíthat-e a gyámhivatal annál alacsonyabb összeget annál, mint amit a bíróság határozata tartalmaz?

Igen, ha a gyermek tartását a gondozó szülő részben biztosítani tudja. A megelőlegezett összeg azonban ez esetben sem lehet kevesebb a bíróság által megállapított összeg 50 százalékánál.

ÉTKEZÉSI TÉRÍTÉSI DÍJKEDVEZMÉNY

Ki jogosult és milyen mértékű étkezési térítési díj-kedvezményre?

- a bölcsődés, az óvodás, az 1-5. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,
- a fentiekbe nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,
- három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

kedvezményként kell biztosítani.

A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe. A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanulói szerződése alapján már jogosult.

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve - ha a gyermek közoktatási intézményben részesül étkezésben - a nevelési-oktatási intézmény vezetője - a fenntartó által megállapított szabályok keretei között - a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekenkénti kedvezményt állapíthat meg.

Kit lehet a normatív kedvezmény megállapításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni?

- a tizenhét éven aluli,
- a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint
- az életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

INGYENES TANKÖNYVELLÁTÁS

Ki jogosult normatív alapon tankönyvre?

Az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy - az iskolától történő tankönyv-kölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása, illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzbeli támogatás útján - a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki

- tartósan beteg
- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd-fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar)
- három vagy többgyermekes családban él,
- nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló.

Ki után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény?

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után.

Hogyan kell igazolni a jogosultságot?

A normatív kedvezményre való jogosultságot a tartósan beteg, három- vagy többgyermekes családban élő gyermek esetén, nagykorú és saját jogán családi pótlékban részesülő személy esetén a hasonló jogcímen folyósított családi pótlékról - a családtámogatási kifizetőhely által - kiállított

igazolással , illetve ha a családi pótlékra való jogosultság a legmagasabb életkor elérése miatt megszűnt, szakorvosi igazolással.

- Sajátos nevelési igényű gyermek esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén az erről szóló határozattal kell igazolni.

Mikor kell az igényt bejelenteni?

Az igényjogosultságot az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben kell bejelenteni. Ha a bejelentés későbbi időpontban történik – beleértve az iskolaváltást is – az iskola a tankönyvek kölcsönzésével, a napköziben, tanulószobán elhelyezett tankönyvek rendelkezésre bocsátásával köteles az igényt teljesíteni.

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését szervezik meg azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára biztosítják,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, családi napköziben, házi gyermekfelügyelet keretében, óvodában, iskolai napköziben.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a

gyermek a 3. évet betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde végezheti a fogyatékos gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is.

A bölcsődei ellátás keretében a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

A bölcsődei felvétel során előnyben részesítik azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, mely ellátja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

A gyermek abban az évben, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni.

A gyermek utoljára abban az évben kezdhet óvodai nevelési évet, amelyben a hetedik életévét betölti.

Abban az évben, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti, akkor kezdhet újabb nevelési évet az óvodában, ha augusztus 31. után született, és a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság javasolja, hogy még egy nevelési évig maradjon az óvodában.

A nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság ilyen javaslatot a szülő kérésére és az óvoda nevelőtestületének egyetértésével tehet.

A nevelőtestület egyetértését a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság a gyermek, tanuló vizsgálatának megkezdése előtt szerzi be.

A nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság - szakvéleményének megküldésével - értesíti a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt, ha javasolja, hogy a gyermek további egy évig óvodai nevelésben vegyen részt.

Iskolai napközis foglalkozás

A napközis, foglalkozásokat oly módon szervezik meg, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozások megszervezéséhez az első négy évfolyamon napi négy és fél óra, az ötödik-nyolcadik évfolyamon és a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő iskola valamennyi többi évfolyamán napi három óra, áll rendelkezésre.

V. GYERMEKEK UTÁNI ELLÁTÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK KEDVEZMÉNYEI

ÉLETKEZDÉSI TÁMOGATÁS (BABAKÖTVÉNY)

2006. január 1-jétől a Magyar Köztársaság valamennyi újszülött polgára számára támogatást nyújt, amely arra szolgál, hogy a nagykorúság kezdetén, vagyis a 18. életév betöltése után könnyebb legyen a fiatalok életkezdése, akár a továbbtanulás, pályaválasztás, akár az otthonteremtés és a családalapítás esetén.

Ki jogosult a babakötvényre?

A babakötvényre minden 2005. december 31. után született, magyar állampolgárságú és magyarországi lakóhellyel rendelkező gyermek jogosult, amely alapján meghatározott összegű állami támogatást kap. A gyermek nevére szóló befektetési számlán elhelyezett induló összeg az évek során a szülők az állam által támogatott megtakarításaival egészülhet ki.

Hogyan igényelhető a babakötvény?

A Kincstár a születés hónapját követő 10 munkanapon belül hivatalból értesül a gyermek születéséről, majd ezt követően 8 munkanapon belül a gyermek nevére kincstári számlát nyit, amelyen a gyermeknek járó állami támogatásokat és azok kamatait nyilvántartja. A kincstári számla megnyitásáról a Kincstár a szülőknek levelet küld.

A szülő Start-számlát nyithat a gyermek nevére valamely banknál vagy befektetési szolgáltatónál.

A Start-számla megnyitásához a szülőnek igazolnia kell, hogy

- a családi pótlékot a nevére folyósítják, továbbá
- be kell mutatnia a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és
- a gyermek adóigazolványát, illetve
- engedélyt kell adni a számlavezető pénzintézetnek arra, hogy a gyermek adatait a Start-számlával kapcsolatos ügyintézéshez nyilvántartsa.

(Az adóigazolványt az APEH állítja ki, a gyermek adóazonosító jeléről a Kincstár leveléből értesülhetnek a szülők.)

Megnyitható-e a Start-számla az adóigazolvány kiváltása nélkül is?

A Start-számla a gyermek adóigazolványának kiváltása nélkül is megnyitható, ha a szülő felhatalmazást ad, hogy a gyermek adóazonosító jelét a Kincstár megküldje a számlavezetőnek.

A számlanyitásról a bank vagy befektetési szolgáltató értesíti a Kincstárt, amely ez alapján a szülő által nyitott Start-számlára utalja az állami támogatást.

Meddig lehet a Start-számlát megnyitni?

A Start-számlát nemcsak közvetlenül a gyermek születése után, hanem bármikor később is meg lehet nyitni. Ebben az esetben a saját számla létrehozásáig a gyermeknek járó állami támogatás a kincstári számlán marad, és a Kincstár évente az ötéves állampapír hozamával megegyező mértékű kamatot ír jóvá a számlán levő összeg után. Ha a szülő végül megnyitja a Start-számlát, a Kincstár az addig a kincstári számlán összegyűlt összeget átutalja.

Hogyan gyarapítható az állami támogatás?

A Start-számlán lévő összeg gyarapítására minden évben be lehet fizetni meghatározott összeget, amely után további állami támogatás jár. Befizető lehet a szülő vagy bármely magánszemély. Befizetéseik együttes összege legfeljebb évenként 120.000,- Ft lehet.

A magánszemélyek befizetése után járó állami támogatás mértéke:

- általános esetben a befizetett összeg 10 %-a, de legfeljebb évi 6.000,- Ft;
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok gyermekei esetében a támogatás a gyermek számlájára befizetett összeg 20%-a, évente legfeljebb 12.000,- Ft;
- Start-számla átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekek részére is nyitható. Ők az évi 12.000,- Ft állami támogatást akkor is megkapják, ha nincs, aki befizessen a számlájukra.

A Start-számlára a települési önkormányzatok is befizethetnek, befizetéseik után azonban állami támogatás nem jár.

Mikor használható fel a babakötvény?

A gyermek számláján elhelyezett összegek - állami támogatás, szülői megtakarítások - illetve ezek hozama legkorábban a gyermek 18. életévének betöltését követően vehetők fel.

VI. A TARTÓSAN BETEG, ILLETVE SÚLYOSAN FOGYATÉKOS GYERMEKEK UTÁN MEGÁLLAPÍTHATÓ ELLÁTÁSOK

- Ápolási díj
- Magasabb összegű családi pótlék
- Gyermekgondozási segély
- Étkezési térítési díjkedvezmény
- Ingyenes tankönyvellátás

ÁPOLÁSI DÍJ

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú személy részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult – a jegyes kivételével – az a hozzátartozó, aki önmaga ellátására képtelen, állandó és tartós felügyeletre szoruló

- súlyosan fogyatékos (korhatár nélkül), vagy
- tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díj összege nem lehet kevesebb, mint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege (2008. január 1-től 28.500,- Ft).

Az ápolási díjat az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

A települési önkormányzat képviselő-testületének rendeletében meghatározott feltételek esetén ápolási díjat állapíthat meg annak a hozzátartozónak is, aki 18. életévét betöltött, tartósan beteg személy gondozását végzi.

A díj összege nem lehet kevesebb, mint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a (2008. január 01-től 22.800,- Ft).

A települési önkormányzat jegyzője a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző személy kérelmére emelt összegű ápolási díjat állapít meg, mely azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-val (2008. január 1-től 37.050,- Ft) Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítségével nélkül önállóan nem képes

- étkezni, vagy

- tisztálkodni, vagy
 - öltözködni, vagy
 - illemhelyet használni, vagy
 - lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni,
- feltéve, hogy esetében a fentiek közül legalább három egyidejűleg fennáll.

A települési önkormányzat jegyzője a fenti feltételek fennállásáról az ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális módszertani intézmény szakvéleménye alapján dönt.

Amennyiben a tartósan beteg gyermek után a szülő gyermekgondozási segélyben részesül, annak folyósítása alatt egyidejűleg kérheti az ápolási díj megállapítását, ha a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos a gyermek állapota szerint fokozott ápolást igényel. Ebben az esetben a gyermekgondozási segély összegét kiegészítik az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-ig.

Összege:

Az ápolási díj havi összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult esetén az a fenti összegek és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi összegének a különbözete (ha a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás összege alacsonyabb, mint az ápolási díj összege). Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ápolási díjat kell megállapítani.

Az ápolási díj folyósításának időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül, mivel a folyósított összegből 9,5% nyugdíjjárulékot vonnak.

Az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez mellékelni kell a háziorvos igazolását arról, hogy az ápolat

- súlyosan fogyatékos, vagy
 - tartósan beteg,
- és arra vonatkozó szakvéleményét, hogy az ápolat állandó és tartós gondozásra szorul.

A háziorvos az igazolás arról, hogy az ápolat tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos személy

- az orvosszakértői szerv szakvéleménye, vagy

- a megyei gyermek-szakfőorvos igazolása, vagy
- a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján állítja ki.

A háziorvos a súlyos fogyatékoság tényéről szóló igazolást a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján is kiállíthatja.

Tartósan betegnek minősül az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

Nagykorú személy esetén súlyosan fogyatékos személynek minősül az, aki

- segédeszközzel, vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló-életmód folytatására képes,
- hallásvesztése oly mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel nem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévet megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervezív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),
- mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban (141/2000. (VIII. 9.) Kormányrendelet) meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiány miatt önmaga ellátására nem képes és állandó ápolásra, gondozásra szorul.

Ha az ápolást végző hozzátartozó nem ért egyet a háziorvos igazolásával, annak felülvizsgálatát kérheti az egészségügyi államigazgatási szerv által kijelölt az ápolást indokoló diagnózis szerinti szakorvostól vagy szervtől, a tartós betegség fennállásáról, illetve a tartós gondozás fennállásáról szóló szakvélemény felülvizsgálatát az ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális módszertani intézménytől.

(Ez a lehetőség az önkormányzatot is megilleti.)

Nem jogosult a díjra a hozzátartozó, ha

- az ápolat személy két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, illetőleg óvodai, gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, vagy közoktatási intézmény tanulója, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója kivéve, ha
 - a közoktatási intézményben eltöltött idő a kötelező tanórai foglalkozások időtartamát nem haladja meg, vagy
 - az óvoda, a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg, vagy
 - az óvoda, a közoktatási, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatása, vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele csak az ápolást végző személy rendszeres közreműködésével valósítható meg,
- az ápoló
 - rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, ide nem értve azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységből adódó biztosítási jogviszony alapján - keresőképtelenné válása esetén - folyósítanak,
 - szakiskola, középiskola, illetve felsőoktatási intézmény nappali tagozatos tanulója, hallgatója,
 - keresőtevékenységet folytat és munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja,

Meg kell szüntetni az ápolási díj folyósítását, ha

- az ápolat személy állapota az állandó ápolást már nem teszi szükségessé,
- az ápolást végző személy a kötelezettségét nem teljesíti,
- az ápolat személy meghal,
- az ápolást végző, vagy az ápolat személy tartózkodási engedélyének érvényességi ideje meghosszabbítás nélkül lejárt, illetve az engedélyt visszavonták,

- a jogosultságot kizáró körülmény következett be.

Az ápolat személy halála esetén a halál időpontját követő harmadik hónap első napjától szünetet meg az ellátás folyósítását.

2006. január 1-től, ha súlyosan fogyatékos beteget ápoló személy részére saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátást (öregségi nyugdíj, rokkantsági nyugdíj) állapítanak meg, továbbra is jogosult az ápolási díjra, feltéve, hogy az ápolási díjat a nyugdíj megállapítása időpontjában több mint tíz éve folyósítják.

KÖZGYÓGYELLÁTÁS

Amennyiben a gyermek betegsége miatt magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, alanyi jogon jogosult a közgyógyellátásra.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig,
- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

A gyógyszerkeret

- a rendszeres gyógyszereszkükséglet támogatását szolgáló egyéni gyógyszerkeretből (legfeljebb havi 12.000,- Ft) és
- az akut megbetegedésből eredő gyógyszereszkükséglet támogatását szolgáló eseti keretből (legfeljebb évi 6.000,- Ft) tevődik össze

Ha az egyén rendszeres gyógyszerköltsége a havi 1.000,- Ft-ot nem éri el, egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra

Azok a közgyógyellátottak, akiknek nincs krónikus betegségük, gyógyszer-támogatásra nem jogosultak, de az egyéb ellátásokat, (pl. gyógyászati segédeszköz) továbbra is igénybe vehetik.

KÖZLEKEDÉSI TÁMOGATÁS

A súlyosan mozgáskorlátozott gyermek egy éves kora után kérhető a közlekedési támogatás megállapítása a helyi önkormányzat jegyzőjétől. A

kérelemhez mellékelni kell a gyermekorvos szakvéleményét a közlekedőképesség minősítéséről, valamint a család jövedelmi igazolásait. A kérelmet minden év április 30-ig kell a jegyzőhöz benyújtani. A támogatás összege 7.000,- Ft/év.

GÉPKOCSI-SZERZÉSI TÁMOGATÁS

Ki után kérhető gépkocsi-szerzési támogatás?

Szerzési támogatásra való jogosultsága állapítható meg annak a személynek,

- aki a vele közös háztartásban élő 3. életévét betöltött súlyos mozgáskorlátozott kiskorú gyermeke személygépkocsival történő szállítását írásbeli nyilatkozatban vállalja, ha a szállítás a gyermek tanulói jogviszonya, gyógykezelése, rendszeres intézményi ellátása miatt indokolt, valamint
- aki érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik, és
- akinek családjában az egy főre jutó, a tárgyévet megelőző év havi átlagos nettó jövedelme a tárgyév január 01. napján érvényes öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegében 2,5-szeresét nem haladja meg
- aki saját vagy más személy mozgáskorlátozottságára, vagy súlyos mozgáskorlátozottságára tekintettel a kérelem benyújtását megelőző hét éven belül nem részesült szerzési támogatásban vagy gépjármű-behozatali vámentességben,
- gyógykezelésnek a havi legalább két alkalommal a súlyos mozgáskorlátozott személy egészsége megőrzése miatt gyógyító intézetbe történő szállítása,
- intézményi ellátásnak a személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermek rehabilitációját, rehabilitációját, fejlesztő foglalkoztatását szolgáló egyéb intézmény – gondozás, nevelés, oktatás céljából történő – rendszeres látogatása minősül.

A kérelmet a lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzőjénél, minden év április 30-ig.

Személygépkocsi szerzési támogatás a belföldi kereskedelmi forgalomban történő 3 millió forintot meg nem haladó fogyasztói áru, legfeljebb 1610 cm³ lökettérfogatú benzinüzemű, illetve legfeljebb 2000 cm³ lökettérfogatú dízelüzemű személygépkocsi, vagy a megyei (fővárosi) rehabilitációs főorvos javaslata alapján a segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, illetőleg a járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 6 km/óra sebességnél gyorsabban haladni

nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlása esetén a vételárhoz valamint a Szociális és Foglalkoztatási Hivatal előzetes engedélyével a külföldről behozandó, a fentieknek megfelelő személygépkocsi, illetőleg segédmotoros rokkantkocsi vagy kerekesszék magyarországi forgalomba helyezésével kapcsolatos költségének megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás. A támogatás mértéke a vételár, illetve a forgalomba helyezéssel kapcsolatos költségének 60%-a, legfeljebb azonban 300.000,- forint.

PARKOLÁSI IGAZOLVÁNY

Az után a gyermek után igényelhető, aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának minősül, s e betegségek fennállása miatt magasabb összegű családi pótlékban részesül. Az igazolvány a lakóhely szerint illetékes okmányirodánál igényelhető.

Utazási költségterítés

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítést nyújtó intézmény igénybevitelével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Az utazási költségterítés mértéke megegyezik az adott távon menetrend szerint közlekedő közforgalmú közlekedési eszközök igénybevitelére megszabott - a helyközi járatokon érvényes, a biztosított által igénybe vehető, a személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott kedvezmény összegével csökkentett legolcsóbb díjtételű menetjegy árával. A hely-és pótjegyek árához nem jár utazási költségterítés.

Azt a biztosítottat, aki a beutalásra jogosult orvos döntése alapján betegsége, egészségi állapota miatt tömegközlekedési eszközön utazni nem tud, - melynek tényét és indokát a beutalásra jogosult orvos az utazási utalványon feltünteti - utazási költségterítésként kilométerenként 10,5 forint illeti meg. Ugyanilyen mértékű kedvezmény illeti meg egy kísérőjét is a kísérettel kapcsolatban felmerült utazási költségei (oda-és visszaút) megtérítésére.

Az útvonal hosszának meghatározásánál az adott viszonylatban legrövidebb távon közlekedő tömegközlekedési eszköz útvonalát kell figyelembe venni.- illeti meg Az utazási utalvány kiállítására a Szakértői és

Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. Az említett szolgáltatások igénybevételét a szolgáltatást nyújtó intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített nyomtatványon igazolja.

2008. július 1-jétől a költségtérítés mértéke kilométerenként 21,- Ft. Ettől az időponttól azonban a kísérőt nem illeti meg a költségtérítés.

Utazási kedvezmény

Utazási kedvezmény igénybevételére jogosult:

- Korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, a Magyar Államkincstár Igazgatósága által kiállított hatósági bizonyítvány alapján, továbbá
- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel a fenti személlyel együtt utazó személy.

A Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága a magasabb összegű családi pótlék, megállapításával egyidejűleg hatósági bizonyítványt állít ki az utazási kedvezmények igénybevétele céljából.

A már magasabb összegű családi pótlékban részesülő személynek, illetve annak, aki után a magasabb összegű családi pótlék megállapításra került, kérelemre a Magyar Államkincstár Igazgatósága kiállítja a hatósági bizonyítványt.

Az utazási kedvezmény mértéke

	Kedvezmények a helyközi közlekedésben		Kedvezmények a helyi közlekedésben
	jegy-kedvezmény	bérlet-kedvezmény	bérlet-kedvezmény
	(vasúti személyszállítás, HÉV, helyközi autóbusz-közlekedés, komp- és révközlekedés)		(helyi közúti és kötöttpályás közlekedés)
	[%]		[%]
Fogyatékos személyek utazási kedvezménye			
vak személy	90	90	100
hallássérült személy	90	90	100
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a súlyosan fogyatékos személy	90	90	100
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a fogyatékosági támogatásban részesülő személy, a vak személy és hallássérült személy 1 fő kísérője	90	-	100

A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegséget vagy fogyatékosságot megállapító igazolás kiadására jogosult szakorvosok:

A) 1. Anyagcsere és endokrin betegségek	
A) 2. Anyagcsere és gasztroenterológiai betegségek	Gasztroenterológiai szakorvos
B) Kardiológiai betegségek	Kardiológiai szakorvos
C) Vesebetegségek	Nephrológus, urológus szakorvos
D) Immunopathológiai kórképek	Speciális szakorvos
E) Haematológiai kórképek	Haematológiai szakorvos
F) Rosszindulatú daganatok, illetve leukémiák	Gyermek leukémia- és tumorcentrumok szakorvosa
G) Pulmonológiai kórképek	Gyermekepulmonológiai szakorvos
H) Neurológiai betegségek	Gyermeckneurológiai szakorvos
I) Bőrgyógyászati betegségek	Bőrgyógyász, gyermekbőrgyógyász szakorvos
J) Egyéb krónikus betegségek, illetve fejlődési rendellenességek	Speciális szakorvos
K) Érzékszervi fogyatékosságok	Szemész, illetve fülész, audiológus szakorvos
L) Mozgásszervi fogyatékosságok	Speciális szakorvos
M) Értelmi fogyatékosság	Különböző szakértői bizottságok szakorvosai
N) Pervazív fejlődési zavarok	Speciális szakorvos
O) Pszichiátriai betegségek	Speciális szakorvos
P) Többszörös és összetett betegségek	Érintett szakorvosok
Q) Neonatológiai utóképek	Neonatólógus szakorvos

Felhasznált joganyag

Ellátás	Jogszabály
Családi adókedvezmény	1995. évi CXVII. tv. 40.§
Anyasági támogatás	1998. évi LXXXIV. tv. 29-33.§
Terhességi-gyermekágyi segély	1997. évi LXXXIII.tv. 40-42.§
Gyermekgondozási díj (GYED)	1997. évi LXXXIII. tv. 42/a-d.§
Gyermekgondozási segély (GYES)	1998. évi LXXXIV. tv. 20-28.§
Családi pótlék	1998. évi LXXXIV. tv. 7-8.§
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, Egyszeri támogatás, Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	1997. évi XXXI. tv. 19-20.§ 28.§
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás,	6/2006 (I. 13.) Korm. rendelet
Tankönyvtámogatás	2001. évi XXXVII. tv.
Közigyógyellátás	1993. évi III. tv.
Utazási kedvezmények	1997. évi LXXXIII. tv.
Személygépkocsi-szerzési támogatás	164/1995. (XII.29.) Korm. rendelet
Babakötvény	2004. évi CXXXIII. törvény
Gyermekek után járó pótszabadság	1992. évi XXII. törvény
Apáknak járó munkaidőkedvezmény	1992.évi XXII. Törvény
Ápolási díj	1993. évi III. törvény

Szociális és Munkaügyi Minisztérium
Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztály

2008

Szociális és Munkaügyi Minisztérium
Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztály

A **Minisztérium** postacíme:
1373 Budapest, Postafiók 609.

A **Minisztérium** központi telefonszáma
475-5800 (Akadémia u. ép.)
472-8000 (Alkotmány u. ép.)

Az **Ügyfélszolgálati Iroda** elérhetőségei:

Címe: Budapest, V. Akadémia u. 3.

ÜGYFÉLFOGADÁSI IDŐ: HÉTFŐTŐL-CSÜTÖRTÖKIG
9-15 ÓRÁIG
pénteken 9-13 óráig

Telefonszáma:
331-1394
475-5860

A **Minisztérium honlapjának** címe:
www.szmm.gov.hu